

STRATEGI FOR EUROPÆISK INTEGRERET GRÆNSE- FORVALTNING I DANMARK 2024-2027

Udlændinge- og Integrationsministeriet
Justitsministeriet
Forsvarsministeriet
Skatteministeriet

Indhold

RESUMÉ	1
1. INDLEDNING	2
1.1 BAGGRUND OG FORMÅL	2
1.2 KOMMISSIONENS MEDDELELSE OG FRONTEX' TEKNISKE OG OPERATIONELLE STRATEGI	2
1.3 TIDSRAMME, FORVALTNINGSSTRUKTUR, HANDLEPLAN OG OVERVÅGNING	3
1.4 RETSFORBEHOLDET	4
1.5 GÆLDENDE LOVGIVNING	5
1.6 VISION OG MISSION	5
1.7 INVOLVEREDE MYNDIGHEDER OG ANSVARSOMRÅDER.....	5
1.8 INTEGRERET PLANLÆGNING.....	9
1.9 OVERORDNET NATIONALT SITUATIONSBILLEDE.....	10
1.10 FINANSIERING.....	11
2. EUROPÆISK INTEGRERET GRÆNSEFORVALTNING – DE 15 KOMPONENTER	13
2.1 GRÆNSEKONTROL.....	15
2.2 EFTERSØGNINGS- OG REDNINGSOPERATIONER FOR PERSONER I HAVSNØD I FORBINDELSE MED GRÆNSEOVERVÅGNINGSOPERATIONER TIL SØS	23
2.3 RISIKOANALYSE	24
2.4 INFORMATIONSDUVEKSLING OG SAMARBEJDE MELLEM MEDLEMSSTATERNE OG MED FRONTEX	26
2.5 SAMARBEJDE MELLEM NATIONALE MYNDIGHEDER	28
2.6 SAMARBEJDE MELLEM RELEVANTE EU-INSTITUTIONER, -ORGANER, -KONTORER OG -AGENTURER.....	31
2.7 SAMARBEJDE MED TREDJELANDE	32
2.8 TEKNISKE OG OPERATIONELLE FORANSTALTNINGER INDEN FOR SCHENGENOMRÅDET	34
2.9 TILBAGESENDELSE AF TREDJELANDSSTATSBORGERE	35
2.10 BRUG AF DEN NYESTE TEKNOLOGI, HERUNDER STORE INFORMATIONSSYSTEMER	37
2.11 KVALITETSKONTROLMEKANISMER.....	39
2.12 SOLIDARITETSMEKANISMER, NAVNLIG EU-FINANSIERINGSINSTRUMENTER.	41
2.13 GRUNDLÆGGENDE RETTIGHEDER	42
2.14 UDDANNELSE OG OPLÆRING	44
2.15 FORSKNING OG INNOVATION	46
3. GRØNLAND OG FÆRØERNE	47
BILAG 1: HANDLEPLAN FOR GENNEMFØRELSE AF STRATEGI FOR EUROPÆISK INTEGRERET GRÆNSEFORVALTNING I DANMARK (2024-2027)	51
BILAG 2: SAMMENHÆNG MELLEM DANMARKS STRATEGISKE PRIORITETER OG MÅLSÆTNINGER PÅ EU-NIVEAU.....	61

Forkortelser

API: Advance Passenger Information (forhåndsinformation om passagerer)

BMVI: EU's instrument for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik som del af Fonden for Integreret Grænseforvaltning

BSRCBCC: Baltic Sea Region Border Control Cooperation

CIRAM: Common Integrated Risk Analysis Model

EES: Entry Exit System (EU's ind- og udrejsesystem til registrering af ind- og udrejseoplysninger og oplysninger om nægtelse af indrejse vedrørende tredjelandstatsborgere)

EIBM: European Integrated Border Management (europæisk integreret grænseforvaltning)

ETIAS: European Travel Information and Authorisation System (EU's system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse)

EURP: EU Reintegration Programme

FADO: False and Authentic Documents Online system

FIELDS: Frontex Interpol Electronic Library Document System

Frontex: Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning

ILO: Immigration Liaison Officer

JRCC: Joint Rescue Coordination Centre

IRMA: Integrated Return Management Application

JRO: Joint Return Operation

NCC: National Coordination Centre

NIDC: Nationalt ID-Center

NKC: Nationalt Kriminalteknisk Center

NSK: National Enhed for Særlig Kriminalitet

PET: Politiets Efterretningstjeneste

PIU: Passenger Information Unit

PNR: Passenger Name Records

RECAMAS: Reference Model for National Return Case Management Systems

SAR: Search and Rescue

SIS: Schengeninformationssystemet

VIS: Visuminformationssystemet

Resumé

Strategien for europæisk integreret grænseforvaltning i Danmark skal lette lovlig grænsepassage og sikre, at Danmarks ydre grænser fortsat styrkes for at forhindre irregulær migration, grænseoverskridende kriminalitet og terrorhandlinger.

Strategien er udarbejdet af Udlændinge- og Integrationsministeriet, Justitsministeriet, Rigspolitiet, Forsvarsministeriet, Forsvarskommandoen, Skatteministeriet og Toldstyrelsen med bidrag fra andre relevante ministerier og myndigheder. Strategien har været i høring hos Færøerne og Grønland.

Strategien vedrører perioden 2024-2027. Udlændinge- og Integrationsministeriet sikrer som koordinerende myndighed, at strategien i relevant omfang opdateres i løbet af perioden. Med strategien etableres en forvaltningsstruktur for europæisk integreret grænseforvaltning i Danmark. Strategien bygger videre på den danske strategi for europæisk integreret grænseforvaltning fra 2019.

Strategien er udarbejdet som led i en proces på EU-niveau, hvor alle lande skal fastlægge nationale strategier for europæisk integreret grænseforvaltning (EIBM). Europæisk integreret grænseforvaltning består af komponenter som grænsekontrol, tilbagesendelse, samarbejde med tredjelande og grundlæggende rettigheder.

Frontex' bestyrelse har i 2023 vedtaget en teknisk og operationel strategi for europæisk integreret grænseforvaltning. Den danske strategi tager udgangspunkt i EIBM-komponenterne og Frontex' strategi og opstiller strategiske prioriteter i dansk sammenhæng. Den medfølgende handleplan beskriver, hvordan de strategiske prioriteter vil blive implementeret i perioden frem til 2027. De strategiske prioriteter skal bidrage til at opnå en række nærmere angivne målsætninger. I overensstemmelse med strategien udarbejder danske myndigheder operationsplaner, beredskabsplaner og en national kapabilitetsudviklingsplan.

1. Indledning

1.1 Baggrund og formål

I henhold til forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt (2019/1896) er det pålagt medlemsstaternes nationale myndigheder med ansvar for grænseforvaltning og tilbagesendelse at fastlægge nationale strategier for europæisk integreret grænseforvaltning (EIBM). De nationale strategier udarbejdes som led i en flerårig strategisk politikcyklus for europæisk integreret grænseforvaltning på EU-niveau. Den flerårige politikcyklus skal sikre den europæiske grænse- og kystvagts effektive gennemførelse af europæisk integreret grænseforvaltning.

Den europæiske grænse- og kystvagt består af medlemsstaternes nationale myndigheder med ansvar for grænseforvaltning og tilbagesendelse samt Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex). Europæisk integreret grænseforvaltning gennemføres som et fælles ansvar for Frontex og de nationale myndigheder. Medlemsstaterne har hovedansvaret for forvaltningen af deres afsnit af ydre grænser og har ansvaret for at træffe afgørelser om tilbagesendelse. Frontex' aktiviteter understøtter og supplerer medlemsstaternes indsats.

Den danske integrerede grænseforvaltningsstrategi har bl.a. til formål at sikre, at Danmark bidrager til at imødegå de komplekse sikkerheds- og migrationsudfordringer, som EU står overfor. Strategien skal dermed medvirke til at øge den indre sikkerhed, beskytte den frie bevægelighed for personer og forhindre irregulær migration, grænseoverskridende kriminalitet og terrorhandlinger. Der er i den forbindelse behov for et tæt og koordineret samarbejde i grænseforvaltningen på både nationalt og EU-plan.

Danmarks nationale grænseforvaltningsstrategi sigter således mod at forbedre kvaliteten og effektiviteten af grænseforvaltningen gennem et veletableret samarbejde mellem de involverede myndigheder og aktører.

1.2 Kommissionens meddelelse og Frontex' tekniske og operationelle strategi

Europa-Kommissionen har i marts 2023 vedtaget en meddelelse om den flerårige strategiske politik for europæisk integreret grænseforvaltning. Kommissionens meddelelse sætter rammerne for den flerårige strategisk politikcyklus i perioden 2023-2027. Meddelelsen opregner følgende målsætninger for den flerårige politikcyklus:

1. at lette lovlig grænsepassage
2. at øge effektiviteten af Unionens tilbagesendelsespolitik
3. at sikre en effektiv forebyggelse af ulovlig passage af de ydre grænser

4. at forebygge og opdage grov kriminalitet med en grænseoverskridende dimension såsom smugling af migranter, terrorisme, menneskehandel, ulovlig våbenhandel og narkotikahandel
5. at opnå et effektivt samarbejde med tredjelande
6. at sikre hurtig registrering af og hjælp til personer, der har behov for eller ansøger om international beskyttelse

Frontex' bestyrelse har som led i den flerårige strategiske politikcyklus i september 2023 vedtaget en teknisk og operationel strategi for europæisk integreret grænseforvaltning. Den tekniske og operationelle strategi har til formål at omsætte de politiske målsætninger til konkrete tiltag. Ud over de seks målsætninger fra Kommissionens meddelelse er Frontex' tekniske og operationelle strategi baseret på to yderligere målsætninger:

7. fremtidssikring af EU's ydre grænser og innovation
8. god forvaltning

Den tekniske og operationelle strategi ledsages af en implementeringsplan med konkrete tiltag og milepæle.

Den danske strategi for europæisk integreret grænseforvaltning skal bidrage til opfyldelsen af målsætningerne fra Kommissionens meddelelse og Frontex' tekniske og operationelle strategi i en dansk sammenhæng.

1.3 Tidsramme, forvaltningsstruktur, handleplan og overvågning

Den danske strategi vedrører perioden frem til 2027.

Med den danske strategi etableres der en national centraliseret forvaltningsstruktur for europæisk integreret grænseforvaltning i Danmark. Med forvaltningsstrukturen sikres koordination mellem de relevante myndigheder, som er involveret i grænseforvaltning og tilbagesendelse i Danmark, herunder navnlig politiet, forsvaret og myndigheder med ansvar for tilbagesendelse. Rigspolitiet repræsenterer Danmark i Frontex' bestyrelse og i arbejdsgruppen for europæisk integreret grænseforvaltning under Frontex' bestyrelse.

Forvaltningsstruktur: Udlændinge- og Integrationsministeriet, Justitsministeriet, Rigspolitiet, Forsvarsministeriet, Forsvarskommandoen og Toldstyrelsen indgår i forvaltningsstrukturen bestående af en styregruppe og en projektgruppe.

Øvrige interessenter: Udenrigsministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Transportministeriet, Erhvervsministeriet (Søfartsstyrelsen) og Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab har leveret bidrag på specifikke områder.

Rigsfællesskabet: Strategien har været i høring hos Færøerne og Grønland.

Udlændinge- og Integrationsministeriet fungerer som koordinerende myndighed for den nationale forvaltningsstruktur. Der er til forvaltningsstrukturen tilknyttet en tværministeriel styregruppe og en dertilhørende tværministeriel projektgruppe. Strategien er udarbejdet i regi af projektgruppen og styregruppen.

Strategien ledsages af en handleplan for gennemførelse af strategien. Handleplanen fastsætter med reference til relevante indsatser i Frontex' implementeringsplan videre foranstaltninger, tidsrammer, milepæle, finansiering mv.

Med strategien etableres også en revisions- og overvågningsmekanisme for overvågning af gennemførelse af strategien og handleplanen. Der vil således i regi af den nationale styre- og projektgruppe blive gennemført en årlig opfølgning på strategien, som i relevant omfang kan opdateres i perioden frem mod 2027.

1.4 Retsforbeholdet

Danmark har et forbehold på området for retlige og indre anliggender (retsforbeholdet). Retsforbeholdet betyder, at Danmark står uden for EU's samarbejde om grænsekontrol, udlændingepolitik, civilret, strafferet og politi. I medfør af artikel 1 og 2 i protokol nr. 22 om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og til Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), deltager Danmark på disse områder ikke i vedtagelsen af EU-retsakter, som ligeledes ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark.

For så vidt angår Schengensamarbejdet følger det imidlertid af artikel 4 i protokollen om Danmarks stilling, at Danmark inden seks måneder efter, at Rådet har truffet foranstaltning om et forslag eller initiativ til udbygning af Schengenreglerne, træffer afgørelse om, hvorvidt Danmark vil gennemføre denne foranstaltning i national lovgivning (den såkaldte Schengenteknikalitet). Hvis Danmark beslutter sig herfor, vil denne foranstaltning skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater, der er bundet af foranstaltningen. Hvis Danmark ikke beslutter at gennemføre en sådan foranstaltning, overvejer de medlemsstater, der er bundet af foranstaltningen, og Danmark, hvilke passende foranstaltninger, der skal træffes.

Danmark deltager endvidere i EU-samarbejdet om udpegning af de tredjelande, hvis statsborgere skal være i besiddelse af visum ved passage af medlemsstaternes ydre grænser og foranstaltninger vedrørende en ensartet udformning af visa. Andre retsakter på visumområdet som fx visumkodeks udgør en udbygning af Schengenreglerne.

Danmark deltager derudover i dele af det europæiske samarbejde på det forbeholdsråmte område bl.a. på baggrund af samarbejdsaftaler med Europol og Eurojust.

1.5 Gældende lovgivning

Der er i Danmark og på EU-plan en række gældende retsakter og samarbejdsaftaler mv., som regulerer grænseforvaltnings- og tilbagesendelsesområdet og samarbejdet herom. Det gælder på EU-plan navnlig Schengengrænsekodeksen, visumkodeksen, forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt, udsendelsesdirektivet, forordning om Schengenevaluerings- og overvågningsmekanismen samt forordning for instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (BMVI) som en del af Fonden for Integreret Grænseforvaltning. Hertil kommer en række forordninger vedrørende større IT-systemer på grænsekontrolområdet, jf. afsnit 2.1 og 2.10. Danmark har tiltrådt alle disse retsakter i medfør af Schengenteknikaliteten.

I en dansk sammenhæng er grænseforvaltningsområdet og reglerne om tilbagesendelse navnlig reguleret i udlændingeloven og hjemrejseloven. Området er herudover bl.a. reguleret i udlændingebekendtgørelsen og visumbekendtgørelsen.

Færøerne og Grønland indgår i rigsfællesskabet og er dele af det danske rige. På grund af områdernes særlige nationale, historiske og geografiske forhold har de en udvidet grad af selvstyre. Derudover er der særlige vejrmæssige og infrastrukturelle forhold, som har indflydelse på udførelsen af grænseforvaltning på Færøerne og i Grønland. Den særlige situation, der gælder for Færøerne og Grønland, behandles særskilt i afsnit 3.

1.6 Vision og mission

Visionen for strategien er at lette lovlig grænsepassage og sikre, at Danmarks ydre grænser fortsat styrkes for at forhindre irregulær migration, grænseoverskridende kriminalitet og terrorhandling.

Missionen i relationen til strategien er, at danske myndigheder inden for grænseforvaltning og tilbagesendelse effektivt samarbejder om implementering af europæisk integreret grænseforvaltning i Danmark.

1.7 Involverede myndigheder og ansvarsområder

Udlændinge- og Integrationsministeriet

Udlændinge- og Integrationsministeriet har en overordnet koordinerende rolle i forhold til europæisk integreret grænseforvaltning i Danmark. Udlændinge- og Integrationsministeriet koordinerer udarbejdelse og opdatering af den nationale strategi for integreret grænseforvaltning under den flerårige politikcyklus.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har det overordnede ansvar for lovgivning på grænsekontrol- og visumområdet, herunder forhandling af EU-retsakter og gennemførelse heraf i national lovgivning. Udlændinge- og Integrationsministeriet er desuden ressortansvarlig for udlændingelovens regler om tilbagesendelse og overordnet ansvarlig for koordination af Schengenevalueringer.

Udlændinge- og Integrationsministeriet er formand for det tværministerielle Schengenprogram, som skal sikre national implementering af forordninger vedrørende nye eller tilpassede EU-systemer på grænseområdet som EU's ind- og udrejsesystem (EES) og EU's system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS) samt interoperabilitet (IO) mellem EU's informationssystemer og en revidering af visuminformationssystemet (VIS).

Herudover er Udlændinge- og Integrationsministeriet forvaltningsmyndighed for det danske program under EU's instrument for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (BMVI) som en del af EU's Fond for Integreret Grænseforvaltning.

Udlændingestyrelsen

Udlændingestyrelsen hører under Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Udlændingestyrelsen varetager bl.a. opgaver i relation til visumudstedelse, hvor styrelsen i samarbejde med Udenrigsministeriet og de danske repræsentationer i udlandet forestår behandlingen af ansøgninger om visum. Desuden behandler Udlændingestyrelsen ansøgninger om asyl og opholdstilladelse, herunder træffer førstestansafgørelser om tilbagesendelse, der kan påklages til enten Udlændingenævnet eller Flygtningenævnet.

Danmarks nationale ETIAS-enhed er placeret i Udlændingestyrelsens ETIAS-kontor, der fra tidspunktet for idriftsættelse af ETIAS behandler ansøgninger om rejsetilladelser til visumfrie personer og træffer afgørelse om udstedelse, afslag, annullering og inddragelse heraf.

Hjemrejsestyrelsen

Hjemrejsestyrelsen hører under Udlændinge- og Integrationsministeriet og er ansvarlig for, at udlændinge uden lovligt ophold i Danmark udrejser.

Hjemrejsestyrelsen varetager opgaver i relation til konkret planlægning og effektivering af udsendelsen af afviste asylansøgere, administrativt udviste EU-borgere, domsudviste udlændinge, og udlændinge, der skal overføres til en anden medlemsstat i medfør af Dublinforordningen. Styrelsen indberetter tilbagesendelsesafgørel-

ser (udrejsefrister) og indrejseforbud i Schengeninformationssystemet (SIS), ligesom styrelsen foretager systematisk udrejsekontrol på baggrund af overskredet udrejsefrist.

Hjemrejsestyrelsen understøtter frivillig hjemrejse ved at vejlede om mulighederne for frivillig hjemrejse og konsekvenser ved ikke at samarbejde med myndighederne herom. Om nødvendigt forestår Hjemrejsestyrelsen med bistand fra politiet effektivisering af tvangsmæssige udsendelser.

Hjemrejsestyrelsen varetager en række opgaver relateret til økonomisk hjemrejsestøtte og opgaver vedrørende vilkårene for de personer, der befinder sig i hjemrejsefasen, herunder motivationsfremmende foranstaltninger.

Nationalt ID-center (NIDC)

Nationalt ID-center (NIDC) blev etableret 1. januar 2018 som et uafhængigt center med ekspertise inden for identitets- og dokumentkontrol under Udlændinge- og Integrationsministeriet. NIDC afgiver udtalelser og yder rådgivning og bistand til offentlige myndigheder i forhold til spørgsmål om fastlæggelse og kontrol af identiteten på udlændinge, når dette har betydning for myndighedernes opgaver.

Justitsministeriet

Justitsministeriet varetager opgaver vedrørende det samlede justitsvæsen, herunder politiet og anklagemyndigheden, domstolene og kriminalforsorgen.

Politiet

Politiet hører under Justitsministeriet og er overordnet organiseret med Rigspolitiet som styrelse for landets 12 politikredse, Færøernes Politi og Grønlands Politi, der tillige hver udgør en politikreds, samt National Enhed for Særlig Kriminalitet (NSK). Politiet beskæftiger omkring 17.000 medarbejdere, hvoraf de cirka 11.000 er polititjenestemænd og politikadetter.

Politiet varetager navnlig opgaver vedrørende beredskab, efterforskning samt forebyggelse og løser herudover en række opgaver af servicemæssig karakter. Som del af politiets opgaveløsning har politiet ansvaret for den operative grænseforvaltning, herunder kontrollen ved Danmarks indre og ydre grænser.

Rigspolitiet er politiets øverste myndighed og sætter bl.a. retning og fastlægger overordnede nationale strategier for politiets indsats i tæt samarbejde med politikredsene. Rigspolitiet koordinerer politiets arbejde på landsplan og er også bindeled til det internationale politisamarbejde samt kontaktpunkt i forhold til samarbejdet med Frontex og udveksling af oplysninger i regi af Schengeninformationssystemet (SIS).

Politiets Efterretningstjeneste

Politiets Efterretningstjeneste (PET) er ansvarlig for at forebygge, efterforske og modvirke terrorhandlinger.

PET indgår i et tæt samarbejde med Rigspolitiet og politikredsene, der beskæftiger sig med grænsekontrol med det formål at sikre det nødvendige overblik og opmærksomhed på trusler mod den interne sikkerhed, herunder terrorhandlinger. PET bidrager til uddannelsen af de polititjenestemænd og specialuddannede civile medarbejdere, der udfører ind- og udrejsekontrol, så dette personale bliver trænet i at foretage en screening, vurderinger og indberetning af rejsende/personer, som kan udgøre en trussel.

PET indgår også i et tæt samarbejde med udlændingemyndighederne.

Forsvaret

Danmarks overordnede militære kommandomyndighed er Forsvarskommandoen, som hører under Forsvarsministeriet. Forsvarskommandoen består af Forsvarstaben, der bl.a. omfatter Operationsstaben og Udviklings- og Planlægningsstaben samt Hærkommandoen, Søværnskommandoen, Flyverkommandoen, Specialoperationskommandoen og Arktisk Kommando. Hæren, Søværnet og Flyvevåbnet er fællesbetegnelser for de respektive værnskommandoer inkl. underlagt myndigheder.

Forsvaret bidrager til at fremme fred og sikkerhed både nationalt og internationalt. Forsvarets nationale opgaver spænder vidt og omfatter både opgaver i relation til fred og sikkerhed i hele rigsfællesskabet samt mange forskellige former for støtte til det civile samfund. Forsvaret bidrager til grænseovervågningen af de ydre grænser til søs.

Forsvarets bidrag til overvågningen af de ydre grænser til søs, herunder Forsvarets støtte til politiets grænsekontrol, sker i forbindelse med varetagelsen af Forsvarets øvrige opgaver.

Toldstyrelsen

Toldstyrelsen er en del af Skatteforvaltningen (den fælles juridiske myndighed for de syv styrelser i Skatteministeriets koncern), som hører under Skatteministeriet. Der er over 950 ansatte i Toldstyrelsen fordelt på enheder på tværs af landet, herunder især i havne, lufthavne, men også ved den indre landegrænse til fx Tyskland og Sverige.

Toldstyrelsen har til opgave at sikre nem og enkel angivelse af korrekt told og effektiv forvaltning af EU's regelsæt for import og eksport af varer fra og til tredjelande. Det er samtidig styrelsens ansvar, at der opretholdes en stærk toldkontrol, og at det danske samfund beskyttes mod indførsel af illegale varer. Toldstyrelsen udfører kontrol af varer, der krydser grænsen, og har ikke hjemmel til at udføre personkontrol eller efterforske sager.

Toldstyrelsen håndhæver herudover EU-reglerne om toldmyndighedernes risiko-styring og indsats i forbindelse med sikkerhed og sikring. Disse regler indfører en række foranstaltninger til skærpelse af sikkerheden for varer, der føres ind i eller ud af EU's toldområde. Foranstaltningerne medfører en hurtigere og mere målrettet toldkontrol og består bl.a. i analyse og elektronisk udveksling af informationer om risici mellem toldmyndighederne i EU og mellem disse og Europa-Kommissionen inden for en fælles ramme for risikoforvaltning.

Endelig fører Toldstyrelsen kontrol med, at de transportmidler og rejsende, der ankommer til eller afgår fra et ikke EU-land til det danske toldområde, ikke medbringer varer, der i henhold til lovgivningen ikke må indføres eller udføres i/fra Danmark eller EU.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Indenrigs- og Sundhedsministeriet varetager bl.a. opgaver vedrørende løbende overvågning af forekomsten af en lang række smitsomme sygdomme for at kunne handle i tide og sikre, at så få som muligt bliver syge bl.a. i forbindelse med grænseoverskridende smitsomme sygdomme. Arbejdet med smitsomme sygdomme udføres i samarbejde med Sundhedsstyrelsen, Styrelsen for Patientsikkerhed og Statens Serum Institut.

1.8 Integreret planlægning

Ifølge forordningen for den europæiske grænse- og kystvagt skal der på grundlag af den flerårige strategiske politikcyklus for europæisk integreret grænseforvaltning fastlægges en integreret planlægningsproces for grænseforvaltning og tilbagesendelse. Som led i den integrerede planlægningsproces skal medlemsstaterne vedtage operationsplaner, beredskabsplaner og nationale kapacitetsudviklingsplaner for grænseforvaltning og tilbagesendelse.

Danske myndigheder udarbejder derfor nationale operationsplaner og beredskabsplaner samt i relevant omfang fælles operationsplaner i samarbejde med Frontex for agenturets operative indsatser i Danmark. Udlændinge- og Integrationsministeriet varetager koordination af en national kapacitetsudviklingsplan for grænseforvaltning og tilbagesendelse.

Større irregulære migrationsstrømme ved de indre og ydre grænser håndteres ved inddragelse af relevante myndigheder i regi af National Operativ Stab (NOST). Formandskabet for den nationale operative stab (NOST) er placeret under Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskabs ressort.

NOST fungerer som den fysiske og organisatoriske ramme om statslige myndigheders samarbejde og koordination på operationelt niveau i forbindelse med krisestyring af ekstraordinære hændelser. NOST skal bl.a. etablere og fastholde en fælles situationsforståelse og et samlet overblik, både over det aktuelle billede og de fremadrettede, mulige scenarier for en konkret hændelse.

I krisesituationer, hvor NOST er aktiveret, skal NOST sikre, at regeringens krisestyringsorganisation og de involverede myndigheder løbende gøres bekendt med situationsforståelsen og overblikket, så myndigheder på alle niveauer hurtigt og effektivt kan træffe de nødvendige beslutninger.

1.9 Overordnet nationalt situationsbillede

Danmarks ydre grænser består af sø- og luftgrænser. Danmark har ingen ydre landegrænser, idet landegrænsen til Tyskland med en udstrækning på 68 km og Øresundsforbindelsen til Sverige i Schengensammenhæng anses som indre grænser.

Den samlede danske kystlinje udgør ca. 8.750 km. De danske farvande, inklusiv den eksklusive økonomiske zone, grænser op til engelsk, norsk, polsk, svensk og tysk farvand. Ind- og udrejse af Danmark, Færøerne og Grønland må kun finde sted ved grænseovergangssteder (havne og lufthavne/flyvepladser), der er godkendt af Udlændinge- og Integrationsministeriet.

I alt 105 havne samt 24 lufthavne og flyvepladser i Danmark er pr. 2024 godkendt som grænseovergangssteder. Ind- og udrejsekontrollen gennemføres derfor som udgangspunkt på de godkendte havne og lufthavne/flyvepladser, mens grænseovervågningen udføres af kyststrækningen mellem grænseovergangsstederne og på den ydre søgrænse. I Danmark er størstedelen af trafikken over de ydre grænser samlet i de to største lufthavne i København og Billund, hvoraf Københavns Lufthavn står for langt størstedelen af non-Schengentrafikken til og fra Danmark.

I 2019 var der ca. 16,5 mio. ankomster på udenrigsflyvninger, heraf 4,9 mio. ankomster fra uden for Schengenområdet. I forlængelse af Covid-19 faldt dette i 2022 til ca. 12,5 mio. ankomster på udenrigsflyvninger, heraf ca. 3,4 mio. ankomster fra uden for Schengenområdet, inden det i 2023 steg til ca. 15 mio. ankomster på udenrigsruter til danske lufthavne, heraf ca. 4,1 mio. flyvninger fra uden for Schengenområdet. I 2024 forventes tallet igen at stige.

Danmarks geografiske placering og den generelle lave risiko for irregulær migration over de ydre grænser medfører, at de danske myndigheder har særligt fokus på ind- og udrejsekontrollen af personer via de danske lufthavne. De mest relevante risici ved Danmarks ydre grænser er derfor tæt knyttet til det stigende antal rejsende i lufthavnene, herunder især risikoen for misbrug af dokumenter og lovlige indrejsekanaler. Politiet har derudover et særligt fokus på bekæmpelsen af grænseoverskridende kriminalitet over Danmarks ydre såvel som indre grænser.

Den udførte kontinuerlige grænseovervågning af de ydre grænser til søs viser, at situationen ved de danske søgrænser er stabil, og risikoen for irregulær migration via søgrænserne betragtes som lav.

Der har i de senere år været eksempler på instrumentalisering af migranter som led i hybride virkemidler mod EU-medlemsstater i Danmarks nærområde, hvor tredjelande har tilskyndet migranter til at rejse til EU's ydre grænser med hensigt om at destabilisere EU. Risikoen for instrumentalisering af migranter udgør et nyt vilkår for integreret grænseforvaltning også i Danmark.

Danmark kan hovedsageligt betragtes som et destinations- og transitland, hvorfor de danske myndigheder har fokus på at bekæmpe og kortlægge sekundære migrationsstrømme.

Danmark har i en længere årrække haft et særligt fokus på tilbagesendelse af udlændinge uden lovligt ophold. Danmark har i den forbindelse indført en lang række initiativer, der skal fremme frivillig udrejse, herunder udvidet mulighed for hjemrejsestøtte og repatrieringsstøtte. Frivillig udrejse er den mest værdige og bæredygtige form for tilbagesendelse, hvorfor dette foretrækkes.

Hjemrejsestyrelsens fokus på at arbejde med frivillig hjemrejse via hjemrejsestøtte er blevet vurderet til at udgøre "best practice" på tilbagetagelsesområdet i forbindelse med Schengenevalueringen i 2022, jf. afsnit 2.11.

Derudover er antallet af udlændinge uden lovligt ophold faldet i et betydeligt omfang.

1.10 Finansiering

Udgifter til gennemførelse af strategien afholdes inden for myndighedernes eksisterende økonomiske rammer. Der er dog mulighed for medfinansiering under det danske nationale program (2021-2027) under EU's instrument for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (BMVI), der udgør en del af EU's Fond for Integreret Grænseforvaltning.

Den danske strategi tager dermed hensyn til programmeringscyklussen for EU's flerårige finansielle ramme i perioden frem til 2027.

2. Europæisk integreret grænseforvaltning – de 15 komponenter

Den danske strategi skal bidrage til opfyldelse af de otte målsætninger for europæisk integreret grænseforvaltning, der er formuleret på EU-niveau.

Strategien er baseret på de i alt 15 komponenter for europæisk integreret grænseforvaltning, der er defineret i forordningen om den europæiske grænse- og kystvagt, herunder 12 konkrete komponenter og tre overordnede komponenter.

De 12 konkrete komponenter omfatter:

1. grænsekontrol
2. eftersøgnings- og redningsoperationer for personer i havsnød
3. risikoanalyse
4. informationsudveksling og samarbejde mellem medlemsstaterne
5. samarbejde mellem nationale myndigheder
6. samarbejde mellem relevante EU-institutioner, -organer, -kontorer og – agenturer
7. samarbejde med tredjelande
8. tekniske og operationelle foranstaltninger inden for Schengenområdet
9. tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere
10. brug af den nyeste teknologi, herunder store informationssystemer
11. kvalitetskontrolmekanismer
12. solidaritetsmekanismer, navnlig EU-finansieringsinstrumenter

Herudover udgør

13. grundlæggende rettigheder,
14. uddannelse og oplæring samt
15. forskning og innovation

de tre overordnede komponenter i implementeringen af europæisk integreret grænseforvaltning.

Europæisk integreret grænseforvaltning er desuden baseret på den fælleseuropæiske firestrengede adgangskontrolmodel (four-tier access control model). Adgangskontrolmodellen omfatter (1) foranstaltninger i tredjelande, herunder inden for rammerne af den fælles visumpolitik, (2) foranstaltninger med tilgrænsende tredjelande, (3) grænsekontrolforanstaltninger ved de ydre grænser, (4) risikoanalyser og foranstaltninger inden for Schengenområdet og tilbagesendelse. Den firestrengede adgangskontrolmodel udmøntes i Danmark via nærværende strategi.

Strategien opregner strategiske prioriteter frem til 2027 for de komponenter i europæisk integreret grænseforvaltning, som er mest relevante i dansk sammenhæng. De strategiske prioriteter for den danske strategi er som følger:

Fremtidssikring af Danmarks ydre grænser

1. implementering og anvendelse af den nye arkitektur for EU-informations-systemer for grænsekontrol, migration og sikkerhed i overensstemmelse med de fælles EU-planer, herunder det nye ind- og udrejse-system (EES)
2. anvendelse af den nyeste teknologi på grænseområdet, herunder store informationssystemer, i forhold til særligt interoperabilitet og ETIAS
3. implementering af ny screeningforordning
4. reduktion i antallet af godkendte grænseovergangssteder
5. håndtering af afviste tredjelandsstatsborgere ved de ydre grænser
6. udvikling af beredskabsplaner og national kapacitetsudviklingsplan
7. styrket uddannelse af medarbejdere, der udfører ind- og udrejsekontrol, grænseovervågning og tilbagesendelsesopgaver
8. revision af den for Færøerne og Grønland gældende lovgivning efter behov, så den afspejler de gældende regler og krav på grænsekontrollområdet

Samarbejde nationalt og internationalt

9. videreudvikling af den nationale risikoanalysestruktur, så den stemmer overens med de fælles europæiske standarder for integreret risikoanalyse
10. sikring af forudsætningerne for indsættelse af Frontex' stående korps på dansk territorium, herunder de nødvendige beføjelser og adgang til relevante databaser
11. forstærket samarbejde mellem Rigspolitiet og hhv. Forsvarskommandoen og Toldstyrelsen med det formål at styrke det operationelle samarbejde samt sikre relevant analyse og informationsudveksling
12. udvikling af et mere dækkende og integreret nationalt situationsbillede af de ydre grænser
13. koordination af danske kapacitetsopbygningsprojekter inden for grænseforvaltning i tredjelande med Kommissionens og Frontex' indsatser i tredjelande

Tilbagesendelse af udlændinge uden lovligt ophold

14. reduktion af antallet af udlændinge i udsendelsesposition og fremme af frivillige tilbagesendelser
15. fremme af udsendelsessamarbejdet med relevante tredjelande

I den til strategien tilknyttede handleplan redegøres der nærmere for foranstaltninger, tidsplan og milepæle mv. i relation til de strategiske prioriteter.

De strategiske prioriteter gennemgås nærmere i det følgende med udgangspunkt i komponenterne i europæisk integreret grænseforvaltning.

2.1 Grænsekontrol

Kontrol af de ydre grænser ved hjælp af grænseovervågning og ind- og udrejsekontrol ved grænseovergangsstederne udgør den grundlæggende komponent i europæisk integreret grænseforvaltning. Danmark udfører en effektiv, ensartet og grundig kontrol og overvågning af de ydre grænser i overensstemmelse med Schengen-grænsekodeksen, som bidrager til borgernes tryghed og medlemsstaternes indre sikkerhed, offentlige orden og offentlige sundhed. En integreret grænseforvaltning med en aktiv og helhedsorienteret deltagelse af myndighederne er et afgørende redskab for at bekæmpe irregulær migration og grænseoverskridende kriminalitet, samtidig med at der træffes de nødvendige foranstaltninger til at undgå urimelig lang ventetid i forbindelse med ind- og udrejsekontrollen.

Som led heri arbejder Danmark kontinuerligt for at styrke og effektivisere grænsekontrollen samtidig med, at den udføres ensartet og grundigt. I den forbindelse har de danske myndigheder fokus på innovation, udvikling og implementering af nye digitale værktøjer, systemer, udstyr og arbejdsgange samt en effektiv udnyttelse af personaleressourcer.

Dette omfatter eksempelvis idriftsættelsen af store EU-informationssystemer som EU's ind- og udrejse-system (EES), herunder anvendelse af eGates, og EU's system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS) samt interoperabilitet (IO) mellem EU's informationssystemer, jf. også afsnit 2.10. Interoperabilitet mellem de forskellige systemer skal gøre det muligt bl.a. at sammenligne persondata, herunder også biometriske oplysninger, på tværs af EES, ETIAS og

EES: Ind- og udrejse-systemet er et nyt system til digital registrering af ind- og udrejse af Schengen, som erstatter fysisk stemping af tredjelandssstatsborgeres pas.

ETIAS: Systemet vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse er et nyt system til rejsetilladelser til visumfrie tredjelandssstatsborgere, som svarer til fx ESTA-systemet i USA.

SIS: Eksisterende system siden 1995 med mulighed for at søge i indberetninger om eftersøgte personer mv. Opdateret i 2023 med nye typer indberetninger (herunder afgørelser om tilbagesendelse).

VIS: Eksisterende system fra 2004 med information til brug for visumansøgninger fra tredjelandssstatsborgere.

Interoperabilitet (IO): Ny it-løsning mellem de forskellige systemer, så det bliver muligt at sammenligne persondata, herunder også biometriske oplysninger, på tværs af systemerne.

eksisterende systemer som Schengeninformationssystemet (SIS) og Visuminformationssystemet (VIS).

Danmark arbejder dertil på at reducere antallet af godkendte grænseovergangssteder, så det afspejler det faktiske behov. Det sker bl.a. ved at kortlægge mængden og typen af trafik på de enkelte grænseovergangssteder. Såfremt havne og lufthavne ikke bliver brugt til non-Schengentrafik, eller hvor mængden og typen af trafik er yderst begrænset, kan en tidligere udstedt godkendelse efter en konkret vurdering tilbagekaldes.

Grænseovervågning til søs

I Danmark udføres grænseovervågning til søs som del af Forsvarets bistand til politiet i forbindelse med varetagelsen af Forsvarets øvrige opgaver.

Forsvaret opbygger og vedligeholder kontinuerligt et maritimt situationsbillede tilpasset den aktuelle trusselvurdering. Billedet dannes på baggrund af oplysninger fra bl.a. Forsvarets kystudkigsstationer, radarinstallationer, elektroniske meldesystemer, patruljefartøjer og flyvende enheder samt Marinehjemmeværnets enheder.

Det maritime situationsbillede benyttes som grundlag for Forsvarets bidrag til overvågning af de ydre grænser til søs. Overvågningen har til formål at sikre, at udefrakommende fartøjer ikke via de ydre grænser til søs opnår udetekteret adgang til dansk territorium. Konstaterer Forsvaret i den forbindelse forhold, der kræver politimæssig indgriben, rettes der straks henvendelse til politiet i overensstemmelse med retningslinjerne for samarbejdet mellem Rigspolitiet og Forsvarskommandoen. Er der nærliggende fare for, at indgrebets øjemed ellers vil forspildes, kan Forsvarets enheder uden at afvente politiets instrukser foretage de nødvendige handlinger. Forsvaret skal herefter hurtigst muligt kontakte politiet.

Forsvarets bistand til politiet i relation til grænseovervågning sker med særlig opmærksomhed på bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet og ulovlig migration via søvejen. Efter anmodning fra politiet bliver overvågningen intensiveret og om nødvendigt styrket med ekstra ressourcer, såfremt en konkret trusselvurdering tilsiger det.

Forsvarets overvågning af dansk søterritorium og koordinerede indsats med politiet bidrager sammen med Forsvarets øvrige nationale maritime aktiviteter og øvelser samt politiets almindelige patruljering til lands til, at den fornødne overvågning af kyststrækningerne mellem grænseovergangsstederne opretholdes.

Den overordnede koordination af myndighedernes tværgående opgavevaretagelse, for så vidt angår grænseovervågning, indgår som en del af driften af det nationale koordinationscenter (NCC), der er placeret i Rigspolitiet. Der henvises endvidere til afsnit 2.5 om nationalt tværgående myndighedssamarbejde.

Grænseovervågning af luftgrænserne

Lufthavne i Danmark ejes af kommuner, privatejede virksomheder eller staten, hvor lufthavnsoperatørerne sammen med private sikkerhedsfirmaer er ansvarlige for sikring af lufthavnen, adgangskontrol ved områder klassificeret som sikkerhedsbegrænsede områder (Security Restricted Areas) samt overvågning og patruljering af lufthavnens perimetre. Alle lufthavnspemetre er afgrænset af hegn og/eller videoovervågning, mens større internationale lufthavne også har indført manuel eller elektronisk adgangskontrol til de sikkerhedsbegrænsede områder. Under hensyntagen til den lokale situation er hver lufthavnsoperatør ansvarlig for at udarbejde operationelle retningslinjer, herunder også for situationer der kræver politiets tilstedeværelse.

Overvågning og styring af den kendte civile trafik i det danske luftrum udføres af Naviair, der er en selvstændig offentlig virksomhed ejet af Transportministeriet. Det danske luftrum overvåges yderligere 24/7 af Forsvaret. Der er indgået en samarbejdsaftale mellem Forsvaret og Naviair, der bl.a. omhandler dataudveksling, herunder overførsel af overvågningsdata i det danske luftrum.

Ind- og udrejsekontrol af personer

Ind- og udrejsekontrol af personer udføres af politiet som en del af politiets opgavevaretagelse. Dette forudsætter et tæt, gensidigt, formaliseret og forpligtende samarbejde mellem Rigspolitiet, som den overordnede og retningsgivende instans, og politikredsene, der varetager den konkrete ind- og udrejsekontrol.

Politiet sikrer, at organiseringen af grænsekontrollen sker på en sådan måde, at hensynet til bekæmpelse af ulovlig indvandring og grænseoverskridende kriminalitet tilgodeses, samtidig med at der træffes de nødvendige foranstaltninger til at undgå urimelig lang ventetid i forbindelse med ind- og udrejsekontrollen.

Politiet arbejder efterretnings- og analysebaseret med det formål, at politiet kan dimensionere og anvende sine ressourcer med udgangspunkt i den aktuelle situation, passager- og destinationsprofiler, belastningsniveau og den konkrete trusselvurdering, herunder blandt andet med opmærksomhed på terrortruslen og profilering af personer, som kan udgøre en trussel mod Danmarks sikkerhed.

I Danmark udfører særligt uddannede polititjenestemænd og civile grænsevagter ind- og udrejsekontrollen af personer i lufthavne og havne. Kontrollen af personers

ind- og udførsel af varer udføres af Toldstyrelsen, ligesom Toldstyrelsen også gennemfører kontrol af ind- og udrejsende personers kontantbeløb.

For at foretage en effektiv og systematisk kontrol af personer, der krydser den ydre grænse, har politiet implementeret en applikation (POLKON), som gør det muligt at foretage ét samlet opslag i Schengeninformationssystemet (SIS), Interpols databaser og nationale databaser i forbindelse med gennemførelsen af grænsekontrollen. Til understøttelse heraf er der udarbejdet retningslinjer for effektiv kommunikation mellem grænseovergangsstedet og det nationale SIRENE-bureau i Rigspolitiet, som er ansvarligt for at udveksle informationer med andre Schengenlande og koordinere aktiviteter i forbindelse med SIS-indberetninger.

Grænseoverskridende kriminalitet

Rigspolitiet og politikredsene, herunder NSK, samarbejder tæt med relevante nationale myndigheder, herunder Toldstyrelsen og Forsvarskommandoen samt internationale samarbejdspartnere for at forebygge og bekæmpe ulovlig indvandring, menneskesmugling, menneskehandel og anden grænseoverskridende kriminalitet. Toldstyrelsen udfører kontrol med varer, herunder med henblik på at sikre, at skadelige eller indførselsforbudte varer ikke indføres i Danmark. Toldstyrelsen foretager ikke personkontrol.

Dokumentsikkerhed

Nationalt Kriminalteknisk Center (NKC), der hører under NSK, varetager undersøgelsen af fysiske dokumenter, som beslaglægges i forbindelse med indrejsekontrol og mistanke om dokumentfalsk. I forbindelse med disse undersøgelser benyttes Frontex' database FADO (False and Authentic Documents Online system) som opslagsværk. Denne database administreres i Danmark af NKC. Derudover anvendes bl.a. Frontex' og Interpols fælles database FIELDS (Frontex Interpol Electronic Library Document System) som opslagsværk ved dokumentundersøgelser.

For at denne kontrol kan være så effektiv som muligt, bistår NKC endvidere Politiskolen med instruktørkapacitet til uddannelse af medarbejdere til hhv. 1. og 2. linje grænsekontrol. Denne del af uddannelsen fokuserer primært på dokumenttekniske trykteknikker og sikkerhedselementer, så ægte dokumenter kan skelnes fra falske. Denne uddannelse er udarbejdet af politiet under hensyntagen til de fælleseuropæiske krav, som Frontex har stillet. Se også afsnit 2.14.

Nationalt ID-center (NIDC) under Udlændinge- og Integrationsministeriet indsamler, bearbejder og formidler – i samarbejde med politiet – relevant viden om trends og metoder vedrørende dokumentfalsk og personelfalsk med henblik på, at oplysningerne bliver gjort tilgængelige for relevante danske myndigheder.

NIDC har en særskilt opgave med at vurdere og indstille til udlændinge- og integrationsministerens godkendelse, hvorvidt andre landes pas og anden rejselegitimation kan accepteres som gyldige til indrejse i Danmark.

Dansk politi og NIDC indgår i øvrigt i en række Frontex-fora og bidrager løbende til Frontex-produkter, herunder den årlige risikoanalyse på dokumentområdet (EDF-ARA).

Forudgående kontrol af passagerer

Brugen af rejsendes data og flyoplysninger, som er beskrevet i den gældende og kommende forordning om forhåndsinformation om flypassagerer (API), overføres forud for ankomsten af den rejsende til den nationale Passenger Information Unit (PIU) under Københavns Politi. Dette er kendt som forhåndspassagerinformation ("API-data"), som bidrager til at fremskynde processen med at udføre de nødvendige kontroller.

Politiet har i den forbindelse implementeret en automatiseret løsning for den forudgående kontrol af flypassagerer via POLPAX (politiets system til håndtering af passageroplysninger), så kontrollen og ressourceanvendelsen bliver mest hensigtsmæssig. Via den nationale elektroniske platform, det såkaldte *National Single Window*, forhåndskontrollerer politiet ligeledes besætnings- og passagerlister på skibstrafik, der anløber de danske havne.

En sådan forhåndsrisikovurdering og screening styrker kontrollen ved de ydre grænser ved at give tilstrækkelig tid til at gøre det muligt at udføre detaljeret og omfattende kontrol af alle rejsende, uden at have en uforholdsmæssig negativ indvirkning på personer, som rejser i god tro. Desuden bidrager forhåndsscreeningen væsentligt til at garantere den langsigtede sikkerhed for Unionen, medlemsstaterne og dets borgere. Dette er fortsat en vigtig sikring, især da der som udgangspunkt ikke er grænsekontrol inden for Schengenområdet.

Ud over API-data behandler PIU-enheden også PNR-oplysninger (passagerlisteoplysninger) efter PNR-loven.

Screening

Der er i maj 2024 som led i EU's Migrations- og Asylpagt vedtaget en ny forordning (2024/1356) om indførelse af screening af tredjelandstatsborgere ved de ydre grænser (Schengenretsakt). Screening består af et identitetstjek, et sikkerhedstjek samt et indledende helbreds- og sårbarhedstjek med henblik på hurtig henvisning til rette procedure (især asyl eller tilbagesendelse). I en dansk sammenhæng vil screening navnlig omfatte tredjelandstatsborgere, der ansøger om international beskyttelse ved de ydre grænser eller i transitområder, og tredjelandstatsborgere, der

pågribes på dansk område, hvis det ikke kan påvises, at de på lovlig vis har passeret en ydre grænse for at indrejse på medlemsstaternes område (fx hvis de kan fremvise udløbet visum eller opholdstilladelse).

Foranstaltninger vedrørende personer, som har behov for eller ønsker at ansøge om international beskyttelse

Danmark sikrer, at personer, som har behov for eller ønsker at ansøge om international beskyttelse, behandles i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser.

Politiet varetager den indledende asylregistrering på udlændingemyndighedernes vegne. Efter den indledende asylregistrering, hvor der bl.a. optages fingeraftryk og foto, overdrages sagen til Udlændingestyrelsen, som foretager den efterfølgende asylregistrering, hvor der bl.a. udstedes et asylansøgerkort. Udlændingestyrelsen vurderer herefter, om asylansøgningen skal behandles i Danmark, eller om der skal ske afvisning eller overførsel til et andet EU-land efter bl.a. Dublinforordningen. Såfremt asylansøgningen skal behandles i Danmark, træffer Udlændingestyrelsen afgørelse om, hvorvidt udlændingen kan meddeles opholdstilladelse i Danmark.

Sårbare personer

Politiet har i forbindelse med ind- og udrejsekontrol fokus på sårbare personer, som kan omfatte kvinder, børn (uledsagede eller med familiemedlemmer), personer med handicap, ældre, ofre for tortur eller traumer, personer, der er modtagelige for udnyttelse, og ofre for udnyttelse eller menneskehandel.

Visum ved de ydre grænser og lufthavnstransitvisa

Der kan i særlige tilfælde udstedes visum ved Schengenområdetets ydre grænser. Udlændinge- og integrationsministeren kan fastsætte nærmere regler om, at Udlændingestyrelsen og politiet i særlige tilfælde kan udstede visum ved indrejse i Danmark.

Politiet kan efter bemyndigelse fra Udlændingestyrelsen i særlige tilfælde ved grænsen udstede visum for op til 15 dages ophold med én indrejse eller transitvisum ved indreisen til Danmark, medmindre udlændingen er indberettet til Schengeninformationssystemet (SIS) som uønsket eller har indrejseforbud til Danmark.

EU's visumkodeks fastlægger en række tredjelande, hvis borgere skal være i besiddelse af lufthavnstransitvisum, når de passerer gennem internationale transitområder i lufthavne. Udlændinge- og Integrationsministeriet kan i hastende tilfælde med massetilstrømning af ulovlige indvandrere beslutte, at tredjelandsborgere fra andre lande også skal indhente lufthavnstransitvisum.

Indrejserestriktioner ved sundhedskriser

Statens Seruminstitut (SSI) har en national rolle i forhold til opgaver i medfør af internationale forpligtelser i relation til grænseoverskridende sundhedsrisici. Bl.a. varetager SSI de nationale overvågnings- og varslingsystemer gennem Early Warning and Response System hos det Europæiske Center for Forebyggelse af og Kontrol med Sygdomme (ECDC) og i regi af Verdenssundhedsorganisationen (WHO). Sundhedsstyrelsen er udpeget som ansvarlig myndighed for den igangværende implementering af EU-forordning om grænseoverskridende sundhedstrusler (SCBTH-forordningen). Formålet med forordningen er at styrke beredskabet og reaktionen på alvorlige grænseoverskridende trusler mod folkesundheden på tværs af EU.

Under henvisning til epidemilovens § 40, stk. 1, har Danmark har mulighed for at indføre indrejserestriktioner, hvis det er nødvendigt for at forebygge eller inddæmme en nærmere bestemt alment farlig eller samfundskritisk sygdom, og hvis det i forbindelse med håndtering af en bestemt alment farlig eller samfundskritisk sygdom vurderes, at § 39 ikke vurderes at være tilstrækkelig. Efter § 39 kan sundhedsministeren efter forhandling med vedkommende minister fastsætte regler om, i hvilket omfang der fra et skib, luftfartøj eller andet transportmiddel, der ankommer fra udlandet, ikke må ske samvær med personer i land eller uden for en lufthavn eller uden for den terminal, hvortil transportmidlet ankommer, før Styrelsen for Patientsikkerhed har meddelt tilladelse til frit samvær eller til at forlade lufthavnen eller terminalen.

Indførelse af indrejserestriktioner under henvisning til epidemilovens § 40 forudsætter altid en forelæggelse for Epidemikommissionen. Herefter skal indholdet af de foreslåede restriktioner forelægges Epidemiudvalget sammen med Epidemikommissionens indstilling. Formålet med indrejserestriktioner er at beskytte samfundet og enkeltpersoner mod indførelsen af alment farlig eller samfundskritisk sygdom. Restriktionerne efter epidemiloven kan blandt andet være, at personer, der ankommer til landet fra udlandet, skal fremvise dokumentation for, at de ikke har en nærmere bestemt alment farlig eller samfundskritisk sygdom, at de skal lade sig undersøge for, om de pågældende har en alment farlig eller samfundskritisk sygdom, at de skal lade sig isolere, eller at de om nødvendigt skal lade sig indlægge til observation på et sygehus.

Sundhedsstyrelsen har fastsat nærmere regler for, hvilke sygdomme der er alment farlige. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter nærmere regler om, hvilke sygdomme der er samfundskritiske.

Derudover har Danmark mulighed for at nægte indrejse ved de ydre grænser for både EU-borgere og tredjelandsstatsborgere, der ikke allerede har lovligt ophold i

Danmark, når sundhedsmæssige grunde tilsiger dette, jf. udlændingelovens § 28, stk. 1, nr. 7, og stk. 3, og EU-opholdsbekendtgørelsens § 38.

Strategiske prioriteter

Danmark har følgende strategiske prioriteter i forhold til grænsekontrol:

- implementering og anvendelse af den nye arkitektur for EU-informati-onssystemer for grænsekontrol, migration og sikkerhed i overensstem-melse med de fælles EU-planer, herunder det nye ind- og udrejsesystem (EES)
- implementering af ny screeningforordning
- reduktion i antallet af godkendte grænseovergangssteder
- håndtering af afviste tredjelandsstatsborgere ved de ydre grænser
- videreudvikling af beredskabsplaner og udvikling af en national kapabi-litetsudviklingsplan

Danmarks strategiske prioriteter i forhold til grænsekontrol skal bidrage til opfyl-delse af følgende målsætninger på EU-niveau:

- at lette lovlig grænsepassage
- at sikre en effektiv forebyggelse af ulovlig passage af de ydre grænser
- at forebygge og opdage grov kriminalitet med en grænseoverskridende dimension såsom smugling af migranter, terrorisme, menneskehandel, ulovlig våbenhandel og narkotikahandel
- at sikre hurtig registrering af og hjælp til personer, der har behov for eller ansøger om international beskyttelse.
- fremtidssikring af EU's ydre grænser og innovation
- god forvaltning

2.2 Eftersøgnings- og redningsoperationer for personer i havsnød i forbindelse med grænseovervågningsoperationer til søs

Forsvarsministeriet har ansvaret for eftersøgnings- og redningsoperationer til søs i Danmark i tæt samarbejde med andre relevante myndigheder. Samarbejdet mellem disse myndigheder er formaliseret i Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd, hvor Forsvarsministeriet har formandsposten. Det operative ansvar er delegeret til Forsvarskommandoen.

Det er Forsvarets ansvar at udføre visse kystvagtsopgaver. Forsvarets skibe, fly og helikoptere er derfor de primære udførende enheder i eftersøgnings- og redningstjenesten, der understøttes af Marinehjemmeværnet, skibe fra andre offentlige myndigheder og frivillige foreninger. Forsvarets Joint Operations Center og Joint Rescue Coordination Centre (JRCC) Denmark er samplacert og leder alle eftersøgnings- og redningsoperationer ud fra et fælles maritimt situationsbillede.

Ved redningsaktioner skal de forskellige staters redningsmyndigheder samarbejde om at sikre, at skibet kan ildsætte opsamlede personer, uden at skibet skal afvige mere end nødvendigt fra den oprindeligt planlagte sejlroute. Myndigheden fra den stat, inden for hvis redningsområde redningsoperationen finder sted, har det primære ansvar for etablering af samarbejdet. Som følge heraf vil der kunne opstå spørgsmål om, hvorvidt Danmark kan modtage skibbrudne.

Danske maritime og luftbårne enheder uddannes efter internationale træningsstandarder til at udføre eftersøgnings- og redningsoperationer med moderne og avanceret udstyr. Forsvarets fly og skibe er derfor i stand til at deltage i eftersøgnings- og redningsoperationer, ligesom enhederne uden varsel kan varetage opgaven som on-scene koordinator under en redningsoperation.

Det tilstræbes, at eftersøgnings- og redningsberedskabet til stadighed lever op til mål- og resultatkrav opstillet af Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd.

2.3 Risikoanalyse

En integreret og effektiv national risikoanalysestruktur skal understøtte relevante beslutningsprocesser og bidrage til at sikre, at grænseforvaltningen foretages på et efterretnings- og analysebaseret grundlag. Strukturen skal endvidere sikre en hensigtsmæssig og fleksibel anvendelse af ressourcer og kapaciteter samt en optimal og kvalitetssikret dataindsamling.

Rigspolitiet indgår derfor i et forpligtende samarbejde med hhv. Forsvarskommandoen og Toldstyrelsen for at sikre relevant analyse og optimeret informations- og dataudveksling mellem myndighederne med henblik på at understøtte en effektiv og helhedsorienteret operativ opgaveløsning. Som en del heraf udvikler myndighederne målrettede fælles analyseprodukter, som skal danne grundlaget for en styrket og fokuseret overvågning af de ydre søgrænser og kriminalitetsbekæmpende indsats i forhold til bl.a. smugling af personer, våben og narkotika.

Danmarks risikoanalysestruktur på grænseforvaltningsområdet tager udgangspunkt i de fælles europæiske risikoanalysestandarder udviklet af Frontex (*Common Integrated Risk Analysis Model – CIRAM*). Strukturen fastlægger procedurer for udarbejdelse af analyser til brug for strategiske beslutninger, taktisk planlægning og den operative ind- og udrejsekontrol i lufthavne og havne samt grænseovervågningen til søs og mellem grænseovergangsstederne.

Rigspolitiet og politikredsene udarbejder risikoanalyser på nationalt og lokalt niveau, som suppleres med målrettede og aktuelle risikoprofiler, der bidrager til at højne niveauet af grænseforvaltningen.

Udlændingemyndighederne registrerer data i deres IT-systemer, så der kan trækkes statistik, som er relevant for tilbagesendelsesarbejdet, hvilket bl.a. omfatter data om typer af afgørelser og afgørelsesdatoer samt data om tredjelandstatsborgeres nationalitet, alder, udsendelsesdestination og udsendelsesdato.

Strategiske prioriteter

Danmark har følgende strategiske prioritet i forhold til risikoanalyse:

- videreudvikling af den nationale risikoanalysestruktur i overensstemmelse med de fælles europæiske standarder for integreret risikoanalyse (Common Integrated Risk Analysis Model - CIRAM).

Den strategiske prioritet i forhold til risikoanalyse skal bidrage til opfyldelse af følgende målsætninger på EU-niveau:

- at lette lovlig grænsepassage
- at sikre en effektiv forebyggelse af ulovlig passage af de ydre grænser
- at forebygge og opdage grov kriminalitet med en grænseoverskridende dimension såsom smugling af migranter, terrorisme, menneskehandel, ulovlig våbenhandel og narkotikahandel

2.4 Informationsudveksling og samarbejde mellem medlemsstaterne og med Frontex

Danmark deltager aktivt i det europæiske grænseforvaltningssamarbejde og prioriterer herunder samarbejdet i regi af Frontex. Danmark viser således effektiv solidaritet via et stærkt operationelt bidrag til Frontex med henblik på at styrke kontrollen ved EU's ydre grænser og bidrage til at reducere irregulær migration.

Rigspolitiet varetager rollen som nationalt kontaktpunkt for Danmarks engagement i Frontex, hvilket bl.a. indebærer koordinationen af danske myndigheders deltagelse i Frontex-samarbejdet, ligesom Rigspolitiet er Danmarks repræsentant i Frontex' bestyrelse og bestyrelsens faste arbejdsgruppe for europæisk integreret grænseforvaltning. Rigspolitiet er endvidere kontaktpunkt og vært for den forbindelsesofficer, som er udstationeret af Frontex til Danmark, ligesom Rigspolitiet har en forbindelsesofficer udstationeret i Frontex' hovedkvarter i Warszawa.

Danmark deltager aktivt i Frontex' strategiske, operative og kapacitetsopbyggende aktiviteter, herunder særligt inden for områder vedrørende grænsekontrol, tilbagesendelse, risikoanalyse og uddannelse, med det formål at drage fordel af agenturets mandat og ekspertise på området og medvirke til den overordnede strategiske og operative prioritering.

Danmarks deltagelse i Frontex' operative aktiviteter prioriteres med baggrund i den aktuelle situation på de ydre grænser. Der tages i den forbindelse hensyn til den nationale grænsesituation. Danmark bidrager til Frontex-operationer med mandskab og teknisk udstyr fra politiet, Forsvaret og Udlændinge- og Integrationsministeriet efter procedurer fastsat af Frontex, herunder i forbindelse med de årlige bilaterale forhandlinger mellem Danmark og Frontex og på baggrund af en overordnet politisk prioritering. Derudover kan der, hvis relevant, aftales løbende ekstra bidrag med baggrund i den aktuelle situation.

Danmark indgår dertil aktivt i det europæiske samarbejde om kystvagtfunktioner med et særligt fokus på samarbejdet i og omkring Østersøen, herunder i regi af Baltic Sea Region Border Control Cooperation (BSRBCC).

Folketingets Ombudsmand bidrager til puljen af observatører ved tvangsmæssige tilbagesendelser.

Strategiske prioriteter

Danmark har følgende strategiske prioritet i forhold til samarbejde med Frontex:

- sikring af forudsætningerne for indsættelse af Frontex' stående korps på dansk territorium, herunder de nødvendige beføjelser og adgang til relevante databaser

Den strategiske prioritet i forhold til samarbejde med Frontex skal bidrage til opfyldelse af følgende målsætninger på EU-niveau:

- at lette lovlig grænsepassage
- at øge effektiviteten af Unionens tilbagesendelsespolitik
- at sikre en effektiv forebyggelse af ulovlig passage af de ydre grænser
- at forebygge og opdage grov kriminalitet med en grænseoverskridende dimension såsom smugling af migranter, terrorisme, menneskehandel, ulovlig våbenhandel og narkotikahandel
- fremtidssikring af EU's ydre grænser og innovation

2.5 Samarbejde mellem nationale myndigheder

Udlændinge- og Integrationsministeriet har en overordnet koordinerende funktion i forhold til europæisk integreret grænseforvaltning i Danmark.

Myndighederne på området for grænseforvaltning har derudover operative samarbejder med henblik på bl.a. at sikre informationsudveksling og tværfaglig risikoanalyse.

Rigspolitiet og Forsvarskommandoen

Myndighedssamarbejdet mellem politiet og Forsvaret om Forsvarets støtte til grænsekontrollen til søs er baseret på samarbejdsaftalen mellem Forsvarskommandoen og Rigspolitiet om Forsvarets varetagelse af politimæssige opgaver til søs.

Forsvarets bistand til politiet i relation til grænseovervågning sker med særlig opmærksomhed på bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet og ulovlig indvandring via søvejen. Forsvarets varetagelse af politimæssige opgaver sker under politiets ledelse, medmindre der er nærliggende fare for, at indgrebs øjemed forspildes.

Rigspolitiet og Forsvarskommandoen reviderer samarbejdsaftalen med henblik på at give myndighederne et optimeret og retningsættende værktøj til at styrke myndighedernes opgavevaretagelse og samarbejde på grænseforvaltningsområdet.

Rigspolitiet og Toldstyrelsen

Samarbejdet mellem Rigspolitiet og Toldstyrelsen er baseret på samarbejdsaftalen mellem Rigspolitiet, Rigsadvokaten og Skatteforvaltningen. Samarbejdet har til formål gennem etablering og udvikling af et løbende tæt myndighedssamarbejde at sikre en effektiv og samlet indsats i forbindelse med grænseforvaltningen, herunder særligt forebyggelse, opdagelse og bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet og grænsekontrol. Toldstyrelsen udfører kontrol af varer og har derfor kun opgaver på grænsen i forbindelse med kontrol af varer.

Rigspolitiet og Toldstyrelsen arbejder inden for samarbejdsaftalen for at styrke myndighedernes opgavevaretagelse og samarbejde på grænseforvaltningsområdet, herunder ved at revidere og etablere relevante samarbejdsaftaler og fora for fællesopgaverne i forhold til grænseforvaltningen.

Nationalt koordinationscenter, nationalt situationsbillede og Eurosur

Det nationale koordinationscenter (NCC) for koordinering og udveksling af oplysninger mellem grænseforvaltningsmyndighederne er placeret hos Rigspolitiet. Rigspolitiet varetager i den forbindelse koordinationen internt i politiet og med Forsvarskommandoen, Toldstyrelsen og andre relevante myndigheder, de øvrige medlemslande og Frontex.

Rigspolitiet har det overordnede ansvar for driften og opretholdelsen af det samlede nationale situationsbillede på grænseforvaltningsområdet, herunder via Eurosur IT-plattformen. Forsvaret bidrager i den forbindelse med det maritime situationsbillede. Det nationale situationsbillede anvendes bl.a. til strategisk, operativ og taktisk planlægning i forbindelse med gennemførelsen af grænseforvaltningsopgaver. Toldstyrelsen bidrager med oplysninger fra Toldstyrelsens systemer i det omfang, det er nødvendigt for gennemførelsen af offentlig kontrol eller andre officielle aktiviteter.

Rigspolitiet støttet af Forsvarskommandoen og Toldstyrelsen bidrager med oplysninger til det nationale situationsbillede og Eurosur IT-plattformen med henblik på at udarbejde et mere dækkende og integreret nationalt situationsbillede af de ydre grænser.

Nationalt koordinationscenter (NCC): I henhold til forordningen for den europæiske grænse- og kystvagt skal hver medlemsstat etablere et nationalt koordinationscenter. De nationale koordinationscentre skal fungere 24 timer i døgnet og forbedre informationsudveksling mellem medlemsstaterne og med Frontex vedrørende grænseovervågning og ind- og udrejsekontrol.

Eurosur: De nationale koordinationscentre udgør et element i det europæiske kommunikationsnetværk for informationsudveksling og operationelt samarbejde (Eurosur).

Situationsbilleder: Som led i Eurosur skal medlemsstaterne opdatere nationale situationsbilleder. De nationale situationsbilleder indgår i et samlet europæisk situationsbillede hos Frontex.

Strategiske prioriteter

Danmark har følgende strategiske prioriteter i forhold til samarbejde mellem nationale myndigheder:

- forstærket samarbejde mellem Rigspolitiet og hhv. Forsvarskommandoen og Toldstyrelsen med det formål at styrke det operationelle samarbejde samt sikre relevant analyse og informationsudveksling
- udvikling af et mere dækkende og integreret nationalt situationsbillede af de ydre grænser

De strategiske prioriteter i forhold til samarbejde mellem nationale myndigheder skal bidrage til opfyldelse af følgende målsætninger på EU-niveau:

- at lette lovlig grænsepassage
- at sikre en effektiv forebyggelse af ulovlig passage af de ydre grænser
- at forebygge og opdage grov kriminalitet med en grænseoverskridende dimension såsom smugling af migranter, terrorisme, menneskehandel, ulovlig våbenhandel og narkotikahandel
- fremtidssikring af EU's ydre grænser og innovation
- god forvaltning

2.6 Samarbejde mellem relevante EU-institutioner, -organer, -kontorer og – agenturer

Danmark indgår i samarbejdet mellem EU-institutioner, herunder navnlig gennem Rådet for Den Europæiske Union, og EU-organer, -kontorer og -agenturer med relevans for integreret grænseforvaltning.

Danske myndigheder deltager løbende i arbejdsgrupper i Rådet og udvalg hos Kommissionen, hvor der drøftes spørgsmål af betydning for integreret grænseforvaltning.

Rigspolitiet repræsenterer Danmark i bestyrelsen for Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex).

Udlændinge- og Integrationsministeriet repræsenterer Danmark i bestyrelsen for Det Europæiske Agentur for den Operationelle Forvaltning af Store IT-systemer inden for Området med Frihed, Sikkerhed og Retfærdighed (eu-LISA) samt i bestyrelsen for Den Europæiske Unions Asylagentur (EUAA).

Søfartsstyrelsen repræsenterer Danmark i bestyrelsen for Det Europæiske Søfarts-sikkerhedsagentur (EMSA).

2.7 Samarbejde med tredjelande

Visumudstedelse i tredjelande

Visumsikkerhed er afgørende for europæisk integreret grænseforvaltning i overensstemmelse med den firestrengede adgangskontrolmodel i grænse- og kystvagtforordningen. Udenrigsministeriet er ansvarlig for udstedelse af visa til tredjelandstatsborgere på Udenrigsministeriets repræsentationer i tredjelande. Det sikres i den forbindelse, at der ikke udstedes visa til tredjelandstatsborgere, der ikke vurderes at opfylde indrejsebetingelserne i henhold til Schengengrænsekodeksen. Der lægges i den forbindelse i henhold til visumkodeksen navnlig vægt på at vurdere, om ansøgeren udgør en risiko for ulovlig indvandring eller for medlemsstaternes sikkerhed, og om ansøgeren agter at forlade medlemsstaternes område før udløbet af det visum, der ansøges om.

Udviklingsmidler

Udenrigsministeriets Nærområde- og Migrationsfond, som er en dedikeret pulje af udviklingsmidler til bl.a. migrationsindsatser, finansierer flere projekter i udvalgte tredjelande langs migrationsruterne med fokus på kapacitetsudvikling inden for integreret og rettighedsbaseret grænseforvaltning. Dette inkluderer projekter på Vestbalkan, i Tyrkiet, langs Silkeruten (Pakistan og Irak) samt de centrale Middelhavsruiter.

International freds- og stabiliseringsindsats

Dansk politi og Udenrigsministeriets Udsendelsesfacilitet for Fred og Demokrati udsender rådgivere til freds- og stabiliseringsindsatser, herunder civile krisestyringsmissioner. Dette sker inden for rammerne af multilaterale internationale organisationer bl.a. med fokus på kapacitetsudvikling i relation til grænseforvaltning. Den danske udenrigs- og sikkerhedspolitik danner grundlaget for udsendelse af danske polititjenestemænd til tredjelande i samspil med større og relevante bevægelser i kriminalitets-, migrations- og det geopolitiske billede.

Tilbagesendelse

Hjemrejsestyrelsen arbejder løbende på at fremme samarbejdet med andre landes repræsentationer i Danmark i styrelsens daglige opgavevaretagelse, herunder i forbindelse med identifikation, tilbagetagelse og udstedelse af rejsedokumenter i konkrete udsendelsessager. Dette kan også ske i samspil med Udenrigsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet. Udenrigsministeriet bistår det daglige arbejde på udsendelsesområdet gennem en dedikeret særlig repræsentant for udsendelse. Hjemrejsestyrelsens fokus på at motivere til frivillig udsendelse skal også ses i denne sammenhæng, eftersom udsendelse til visse lande er langt nemmere – og i visse tilfælde kun mulig – hvis udsendelse sker frivilligt.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har i dag tre udsendelsesattachéer, som henholdsvis dækker regionerne Afrika, Mellemøsten og Centralasien. Udsendelsesattachéerne har bl.a. til opgave at fremme udsendelsessamarbejdet med tredjelandle i de respektive regioner gennem tæt dialog og samarbejde med myndighederne samt undersøge konkrete muligheder for potentielle indsatser, der kan understøtte udsendelsessamarbejdet. Disse indsatser finansieres af de fleksible udsendelsesmidler under Nærområde- og Migrationsfonden ud fra en "noget-for-noget"-tilgang. Udsendelsesattachéerne deltager i det europæiske netværk af indvandringsforbindelsesofficerer (ILO) i Somalia, Kenya, Etiopien, Nigeria, Marokko og Irak.

Udlændinge- og Integrationsministeriet samarbejder derudover med Udenrigsministeriet med henblik på at skabe de bedste forudsætninger for et godt samarbejde med tredjelandle om tilbagetagelse af egne statsborgere.

Udlændinge- og Integrationsministeriet har endvidere i samarbejde med Udenrigsministeriet oprettet en interministeriel task-force for udsendelse, som er et højniveauforum, hvor bl.a. de strategiske overvejelser for udsendelsessamarbejdet med tredjelandle tilrettelægges.

Strategiske prioriteter

Danmark har følgende strategiske prioriteter i forhold til samarbejde med tredjelandle:

- fremme af udsendelsessamarbejdet med relevante tredjelandle
- koordination af danske kapacitetsudviklingsprojekter inden for integreret og rettighedsbaseret grænseforvaltning i tredjelandle med Kommissionens og Frontex' indsatser i tredjelandle

De strategiske prioriteter i forhold til tredjelandle skal bidrage til opfyldelse af følgende målsætninger på EU-niveau:

- at øge effektiviteten af Unionens tilbagesendelsespolitik
- at opnå et effektivt samarbejde med tredjelandle
- at sikre en effektiv forebyggelse af ulovlig passage af de ydre grænser
- god forvaltning

2.8 Tekniske og operationelle foranstaltninger inden for Schengenområdet

Politiet gennemfører kriminalitetsbekæmpende indsatser inden for Schengenområdet – både i de grænsenære områder og inde i landet. Indsatsen foretages som led i politiets daglige politiarbejde. Herudover udfører politiet årligt målrettede tematiserede kontrolaktioner baseret på efterretninger og analyser.

I Padborg på landegrænsen til Tyskland er der endvidere etableret et politi- og toldsamarbejdscenter (Police Customs Cooperation Centre – PCCC), hvor politiet og Toldstyrelsen indsamler og udveksler information, assisterer operative aktiviteter i de grænsenære områder og udfører analyser af grænseoverskridende kriminalitet i samarbejde med de tyske politi- og toldmyndigheder.

Politiet er i besiddelse af forskellige værktøjer til målrettet at kontrollere trafikken over de indre grænser. Politiet anvender i den forbindelse teknologiske redskaber til bl.a. overvågning af køretøjer og trafikstrømme (automatisk nummerpladegenkendelse) i grænseområderne og gennemfører analysebaserede kontroller på udvalgte flyankomster fra andre Schengenlande.

I tilfælde af en pludselig opstået alvorlig trussel mod den offentlige orden eller landets indre sikkerhed kan der midlertidigt genindføres grænsekontrol på de indre grænser. Beslutningen om midlertidigt at genindføre grænsekontrol ved de indre grænser træffes af justitsministeren.

For at imødegå det til enhver tid aktuelle trusselsbillede styrker Danmark den efterretnings- og analysebaserede indsats overfor grænseoverskridende kriminalitet og kontrol af ulovligt ophold, herunder særligt mod omrejsende kriminelle grupperinger og andre kriminelle netværk, der udøver grænseoverskridende kriminalitet. I den forbindelse har Danmark fokus på at udvikle og anvende tidssvarende teknologiske værktøjer. De danske myndigheder har endvidere styrket fokus på at bekæmpe og kortlægge sekundære migrationsstrømme.

2.9 Tilbagesendelse af tredjelandstatsborgere

Den danske hjemrejsepolitik bygger på det grundlæggende princip, at en udlænding, der ikke har lovligt ophold i Danmark, har pligt til at udrejse.

Den 1. august 2020 blev Hjemrejsestyrelsen oprettet. Hjemrejsestyrelsen overtog opgaven med at tilbageføre udlændinge uden lovligt ophold fra politiet. Den 1. juli 2021 trådte hjemrejseloven i kraft.

En udlænding, der ikke har lovligt ophold i Danmark, har pligt til at medvirke til sin udrejse. Hvis udlændingen ikke udrejser frivilligt, kan udlændingen udsendes tvangsmæssigt, medmindre forbuddet mod *refoulement* er til hinder herfor. Udrejse sker om nødvendigt med bistand fra Hjemrejsestyrelsen. Politiet bistår om nødvendigt Hjemrejsestyrelsen i forbindelse med udsendelsen.

Hjemrejsestyrelsen søger at motivere til frivillig hjemrejse og yder rådgivning om mulighederne for at ansøge om hjemrejsestøtte. Hjemrejsestyrelsens Opsøgende Enhed har derudover særligt fokus på rådgivning om mulighederne for frivillig hjemrejse til udlændinge, som ikke kan udsendes tvangsmæssigt som følge af *refoulementsforbuddet*, og udlændinge, hvis oprindelsesland ikke modtager dem ved en tvangsmæssig udsendelse.

Hjemrejsestyrelsen har fokus på at fremme frivillig udrejse, da dette er den mest værdige og bæredygtige form for tilbageførelse. Hjemrejsestyrelsen anvender i den forbindelse Frontex' EU Reintegration Programme (EURP) og Dansk Flygtningehjælps reintegrationsnetværk ERSO.

Hjemrejsestyrelsen udvikler selv sin hjemrejserådgivning med inddragelse af relevant viden, som fx EU's strategi for frivillig tilbageførelse og reintegration fra 2021.

Udlændingemyndighederne kan bestemme, at en udlænding skal deponere sit pas, tage ophold efter nærmere bestemmelse og give møde på nærmere angivne tidspunkter med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse i forbindelse med iværksættelse af en afgørelse om afvisning, overførsel eller udsendelse.

Hjemrejsestyrelsen kan derudover, hvis det skønnes hensigtsmæssigt for at sikre en udlændings tilstedeværelse eller medvirken til udrejse, bestemme, at udlændingen skal pålægges opholds-, underretnings- og meldepligt.

En udlænding uden lovligt ophold kan frihedsberøves med henblik på at sikre udlændingens tilstedeværelse, hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke er tilstrækkelige til at sikre muligheden for afvisning, udvisning eller for udsendelse.

Hjemrejsestyrelsen anmoder Frontex om bistand til at tilbagesende udlændinge herunder bl.a. til Joint Return Operations (JROs), hvor det vurderes hensigtsmæssigt.

Udlændingemyndighederne indberetter tilbagesendelsesafgørelser og indrejseforbud i Schengeninformationssystemet (SIS).

Udlændingemyndighederne anvender i relevant omfang Frontex' Integrated Return Management Application (IRMA).

Udlændingemyndighederne anvender ikke Return Case Management System (RE-CAMAS), da myndighederne har et nationalt sagsbehandlingssystem.

Strategiske prioriteter

Danmark har følgende strategiske prioritet i forhold til tilbagesendelse:

- reduktion af antallet af udlændinge i udsendelsesposition og fremme af frivillige tilbagesendelser

Den strategiske prioritet i forhold til tilbagesendelse skal bidrage til opfyldelse af følgende målsætning på EU-niveau:

- at øge effektiviteten af Unionens tilbagesendelsespolitik

2.10 Brug af den nyeste teknologi, herunder store informationssystemer

De danske myndigheder har stort fokus på implementeringen af den nye arkitektur for EU-informationssystemer for grænsekontrol, migration og sikkerhed.

Det omfatter p.t. forordningerne vedrørende de kommende systemer EU's ind- og udrejsesystem (EES), EU's system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS) og interoperabiliteten mellem EU-systemerne samt tilpasningen af visum-systemet (Revised VIS). Herudover har myndighederne også implementeret SIS recast, der blev sat i drift på EU-plan i marts 2023.

Der er i forhold til implementering af ETIAS oprettet en national ETIAS-enhed hos Udlændingestyrelsen under Udlændinge- og Integrationsministeriet. Den nationale ETIAS-enhed deltager bl.a. i koordination med den centrale ETIAS-enhed hos Frontex.

Implementeringen sker i et tværministerielt samarbejde mellem de danske grænsekontrolmyndigheder (Rigspolitiet), udlændingemyndigheder (Udlændinge- og Integrationsministeriet) og visummyndigheder (Udenrigsministeriet samt Udlændinge- og Integrationsministeriet).

Den danske implementering følger EU's tidsplaner for den løbende ibrugtagning af systemerne med en foreløbig forventning om ibrugtagning af EES i slutningen af 2024 som det første nye system og med forventet endelig implementering af den samlede arkitektur med udgangen af 2026.

Implementeringen omfatter udvikling eller tilpasninger af den nationale infrastruktur til at understøtte myndighedernes adgang til de nye eller reviderede fælles EU-systemer. Dette omfatter i relevant omfang også ibrugtagning af nye tekniske løsninger og automatisering af processer, idet der dog tages højde for myndighedernes kapaciteter til at udvikle, ibrugtage, drifte og vedligeholde nye tekniske løsninger og automatisering af processer.

Implementeringen omfatter endvidere organisatoriske tilpasninger hos de involverede myndigheder, herunder etablering af et ETIAS-kontor i Udlændingestyrelsen og indførelse af nye arbejdsprocesser for at understøtte en effektiv anvendelse af systemerne og forordningerne.

Ved valget af nationale tekniske og organisatoriske løsninger, herunder fokus på mulige synergier med andre nationale systemer og processer, er formålet at sikre

fuld udnyttelse af systemernes og lovgivningens potentiale i at understøtte en styrket kontrol med de ydre grænser samt en effektiv forvaltning af migrationsområdet.

Ved anvendelse af store IT-systemer har danske myndigheder særligt fokus på overholdelse af gældende persondatalovgivning.

Strategiske prioriteter

Danmark har følgende strategiske prioritet i forhold til brug af den nyeste teknologi:

- anvendelse af den nyeste teknologi på grænseområdet, herunder store informationssystemer, i forhold til særligt interoperabilitet og ETIAS.

Den strategiske prioritet i forhold til brug af den nyeste teknologi skal bidrage til opfyldelsen af følgende målsætninger på EU-niveau:

- at lette lovlig grænsepassage
- at sikre en effektiv forebyggelse af ulovlig passage af de ydre grænser
- at forebygge og opdage grov kriminalitet med en grænseoverskridende dimension såsom smugling af migranter, terrorisme, menneskehandel, ulovlig våbenhandel og narkotikahandel
- fremtidssikring af EU's ydre grænser og innovation

2.11 Kvalitetskontrolmekanismer

Schengenevalueringer

I overensstemmelse med artikel 70 i Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) foretager medlemsstaterne i samarbejde med Kommissionen løbende evalueringer af medlemsstaternes gennemførelse af Schengenreglerne. De nærmere vilkår for Schengenevalueringer er fastlagt i Rådets forordning (EU) 2022/922 af 9. juni 2022 om indførelse og anvendelse af en evaluerings- og overvågningsmekanisme til kontrol af anvendelsen af Schengenreglerne.

Der er i 2022 gennemført en periodisk Schengenevaluering af Danmark inden for områderne ydre grænser, tilbagesendelse, Schengeninformationssystemet (SIS), politisamarbejde og databeskyttelse. Danske myndigheder skal hver sjette måned afrapportere på handleplaner for opfølgning på henstillinger fra Schengenevalueringerne til Kommissionen. Når Kommissionen anser handleplanerne for fuldt ud gennemført, underretter den medlemsstaterne om, at handleplanen er afsluttet. Næste periodiske Schengenevaluering af Danmark gennemføres i 2029.

Rigspolitiet og Udlændinge- og Integrationsministeriet bidrager hvert år aktivt med eksperter til Schengenevalueringer i andre medlemsstater.

Danmark er i forbindelse med opfølgning på Schengenevalueringen i 2022 fokus på at videreudvikle de nationale mekanismer for kvalitetskontrol, så de omfatter alle områder inden for integreret grænseforvaltning.

Sårbarhedsvurderinger

Frontex gennemfører hvert år sårbarhedsvurderinger af medlemsstaterne. Formålet med sårbarhedsvurderingerne er at vurdere medlemsstaternes kapacitet og beredskab til at håndtere nuværende og kommende udfordringer ved de ydre grænser mv. Frontex fastlægger på baggrund af sårbarhedsvurderingerne henstillinger om nødvendige foranstaltninger, som den berørte medlemsstat skal træffe. Rigspolitiet har i samarbejde med relevante myndigheder, herunder særligt Forsvarskommandoen, løbende fokus på opfølgning på sårbarhedsvurderinger.

National kvalitetskontrol

Rigspolitiet videreudvikler i tæt samarbejde med politikredsene den interne kvalitetskontrolmekanisme, bl.a. ved at fastsætte et nyt kontrolkoncept og et årligt planlagt program med henblik på understøttelse og ensretning af den operative opgavevaretagelse i politikredsene og mitigering af mulige sårbarheder på grænseforvaltningsområdet.

Udlændinge- og Integrationsministeriet etablerer en national kvalitetskontrolmekanisme på området for tilbagesendelse.

Forsvarsministeriet fører tilsyn med Forsvarets faglige opgaveløsning af grænseovervågningen på de ydre grænser til søs.

2.12 Solidaritetsmekanismer, navnlig EU-finansieringsinstrumenter.

Danmark finansierer ca. to pct. af EU's budget. Danmarks bidrag til EU's budget udgør et vigtigt solidaritetsbidrag også på grænseforvaltningsområdet.

Danmark deltager i EU-instrumentet for grænser og visumpolitik (BMVI) under EU's Fond for Integreret Grænseforvaltning i EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-2027. BMVI-forordningen (2021/1148) udgør en udvikling af Schengenreglerne.

Kommissionen har godkendt det danske BMVI-program i 2022. Udlændinge- og Integrationsministeriet fungerer som forvaltningsmyndighed for BMVI-programmet. Der er til programmet tilknyttet et overvågningsudvalg med deltagelse af Finansministeriet, Udenrigsministeriet, Forsvarsministeriet, Justitsministeriet, Rigspolitiet og Udlændingestyrelsen.

Midlerne i BMVI-programmet er navnlig fokuseret på bidrag til Frontex, implementering af interoperabilitet (IO) og opfølgning på Schengenevalueringer og sårbarhedsvurderinger.

Der ventes udarbejdet et nyt dansk program for EU-midler på grænse- og visumområdet som led i kommende MFF for 2028-2034. Dette program vil blive koordineret med opdatering af dansk strategi for integreret grænseforvaltning som led i næste flerårige politikcyklus for europæisk integreret grænseforvaltning (2028-2032).

2.13 Grundlæggende rettigheder

I forbindelse med den praktiske udførelse af grænseforvaltningen vil myndighedsudøvelsen til tider kunne indebære indgreb i personers grundlæggende rettigheder. Myndigheder med ansvar for grænseforvaltning sikrer, at myndighedsudøvelsen altid sker inden for rammerne af legalitetsprincippet, og at den ikke går ud over, hvad der er nødvendigt. Herved sikres, at myndighedsudøvelsen altid er inden for rammerne af dansk lovgivning, og at myndighedsudøvelsen er i overensstemmelse med grundlæggende rettigheder, navnlig Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og Danmarks øvrige internationale forpligtelser.

Danmark tager højde for Frontex' strategi og handleplan for grundlæggende rettigheder i forbindelse med grænseforvaltningen.

Myndigheder med ansvar for grænseforvaltning sikrer, at alle relevante medarbejdere modtager undervisning i grundlæggende rettigheder med henblik på, at medarbejdere besidder tilstrækkelig viden til at udføre grænsekontrol- og tilbagesendesopgaver i overensstemmelse med grundlæggende rettigheder.

Som beskrevet i afsnit 2.11 udfører Rigspolitiet kvalitetskontrol med politikredsenes gennemførelse af ind- og udrejsekontrollen på de ydre grænser, og Forsvarsministeriet fører tilsyn med Forsvarets faglige opgaveløsning af grænseovervågningen på de ydre grænser til søs. Endelig har alle personer ret til at klage over såvel en afgørelse som en faktisk myndighedsudøvelse, der har fundet sted i relation til grænsekontrollen.

I henhold til den nye forordning 2024/1356 om indførelse af screening af tredjelandstatsborgere ved de ydre grænser (screeningsforordningen) skal der senest i 2026 sikres en uafhængig overvågningsmekanisme for grundlæggende rettigheder i forbindelse med screening.

Alle aktiviteter finansieret under dansk udviklingsbistand, inklusiv de i strategien omtalte kapacitetsopbygningsprojekter i tredjelande, søges implementeret i overensstemmelse med grundlæggende rettigheder og internationale konventioner.

Udsendelsesdirektivet (EU's tilbagesendelsesdirektiv - 2008/115/EF) er implementeret i dansk ret, således at udlændingemyndighedernes opgaver kan løses på en hensigtsmæssig måde, som samtidig sikrer overholdelse af grundlæggende rettigheder.

Udlændinge kan således klage over afgørelser, som udlændingemyndighederne træffer, hvilket bl.a. omfatter klage over udrejsefrister og domstolenes domme om administrativ frihedsberøvelse, i overensstemmelse med udsendelsesdirektivet.

Folketingets Ombudsmand fører samtidig tilsyn med tvangsmæssige udsendelser, med henblik på at påse, at grundlæggende rettigheder overholdes i denne forbindelse.

2.14 Uddannelse og oplæring

Uddannelse er afgørende for at sikre medarbejdernes faglige kvalifikationer samt forståelse for myndighedernes opgaver og ansvar inden for integreret grænseforvaltning. Danmark har derfor løbende fokus på udviklingen på uddannelsesområdet, herunder i forbindelse med Frontex' udvikling af fællesstandarder og pensum og for at øge anvendelsen af e-læringsværktøjer.

Politiet

Grænsekontrol betragtes i politiet som en specialiseret færdighed. Ind- og udrejsekontrollen udføres af særligt uddannede medarbejdere. Det er obligatorisk for medarbejdere, der varetager ind- og rejsekontrol ved de ydre grænser, at have bestået den nødvendige efter- og videreuddannelse samt efterfølgende vedligeholde deres kompetencer for at være certificeret til at udføre grænsekontrolopgaver.

For at sikre at medarbejderne har opnået det nødvendige faglige niveau til udførelse af opgaven har Politiskolen etableret en række nationale specialuddannelser målrettet politiets medarbejdere, herunder uddannelser og kurser indenfor ind- og udrejsekontrol, ledsagede udsendelser og analyse. De nationale uddannelser og kurser suppleres af uddannelser og kurser udbudt af Frontex og andre relevante samarbejdspartnere.

Med henblik på at sikre samarbejdet med Frontex på uddannelsesområdet og understøtte implementeringen af Frontex' uddannelsesstandarder og pensum på grænsekontrolområdet indgår Politiskolen endvidere som Partnership Academy til Frontex og varetager rollen som National Training Coordinator i regi af Frontex.

Forsvaret

Hvad angår grænseovervågningsopgaven iværksætter Forsvarskommandoen uddannelse af Forsvarets personel i forhold til udøvelsen af grænseovervågning af de ydre grænser til søs. Rigspolitiet bistår i nødvendigt omfang, hvilket vil ske i rammen af bilateralt aftalegrundlag mellem Forsvaret og Rigspolitiet.

Hjemrejsestyrelsen

Hjemrejsestyrelsen har det overordnede ansvar for så vidt angår tilbagesendelsesopgaven, herunder også den faktiske udsendelse. Opgaven med at påse selve udsendelserne varetages i det væsentligste af et særligt specialiseret team, som er fysisk placeret i lufthavnen, ligesom en pulje af medarbejdere, som har modtaget særskilt undervisning i udsendelser, er til rådighed herfor. Styrelsen har endvidere en særskilt pulje af medarbejdere, som har modtaget uddannelse i håndteringen af ledsagede udsendelser.

Hjemrejsestyrelsen sikrer alle medarbejdere en grundig oplæring i tilbagesendesområdet, ligesom styrelsen løbende sikrer relevante opfølgende kurser.

Strategiske prioriteter

Danmark har følgende strategiske prioritet i forhold til uddannelse og oplæring:

- styrket uddannelse af medarbejdere, der udfører ind- og udrejsekontrol, grænseovervågning og tilbagesendelsesopgaver

Den strategiske prioritet i forhold til uddannelse skal bidrage til opfyldelsen af følgende målsætninger på EU-niveau:

- at lette lovlig grænsepassage
- at øge effektiviteten af Unionens tilbagesendelsespolitik
- at sikre en effektiv forebyggelse af ulovlig passage af de ydre grænser
- at forebygge og opdage grov kriminalitet med en grænseoverskridende dimension såsom smugling af migranter, terrorisme, menneskehandel, ulovlig våbenhandel og narkotikahandel
- at opnå et effektivt samarbejde med tredjelande
- at sikre hurtig registrering af og hjælp til personer, der har behov for eller ansøger om international beskyttelse.
- fremtidssikring af EU's ydre grænser og innovation
- god forvaltning

2.15 Forskning og innovation

De danske myndigheder holder sig opdateret i relation til forskning af relevans for grænseforvaltningen og involverer forskningsresultater i udviklingen af grænseforvaltningen i det omfang, det vurderes at kunne skabe en merværdi. I den forbindelse lægges der særligt vægt på samarbejdet med Frontex og agenturets forskningsresultater og udviklingsinitiativer, som kan bidrage til at understøtte den nationale grænseforvaltning.

De danske myndigheder arbejder i relevant omfang for at lette legitim grænsepassage samtidig med, at grænsesikkerheden sikres.

Dette indebærer bl.a. udnyttelse af tilgængelige teknologiske løsninger med fokus på udviklingen af digitale værktøjer samt automatiserede og mobile løsninger, som bidrager til en styrket og mere effektiv kontrol, eksempelvis implementeringen af EU's nye Ind- og Udrejsesystem (EES) og kommende EU-system vedrørende rejseinformation og rejsetilladelse (ETIAS) samt Schengeninformationssystemet (SIS), jf. også afsnit 2.1 og 2.10.

Rammerne for udviklingen af de fysiske rammer på grænseovergangssteder sættes i et tæt samarbejde mellem relevante myndigheder og aktører. I den forbindelse sikres det, at alle infrastrukturudviklingsprojekter på grænseovergangsstederne tager højde for den aktuelle udvikling, herunder ændringer i passagemængde og passagersammensætning samt den løbende teknologiske udvikling.

Derudover sikres det, at de lovgivningsmæssige foranstaltninger understøtter de operationelle behov.

Anvendelse af kunstig intelligens vil ske inden for rammerne af national og EU-lovgivning, hvor migrationsstyring, asylforvaltning og grænsekontrol er identificeret som højrisikoområder, jf. forordning om kunstig intelligens. Forordningen sætter bl.a. krav til datahåndtering og kvalitet og om menneskeligt tilsyn med systemet.

3. Grønland og Færøerne

Færøerne og Grønland er ikke omfattet af det danske EU-medlemskab og deltager ikke i Schengensamarbejdet. Det følger af Danmarks tiltrædelsesaftale til Schengenkonventionen, at bestemmelserne i aftalen ikke finder anvendelse på Færøerne og i Grønland. Det fremgår samtidig af aftalen, at der grundet den nordiske pasunion ikke udføres grænsekontrol af personer, der rejser mellem på den ene side Færøerne og Grønland og på den anden side de stater, som har tiltrådt Schengenkonventionen.

Det følger af slutakten til Danmarks tiltrædelsesaftale, at det er en forudsætning for dansk tiltrædelse til Schengenkonventionen, at Danmark har indført effektive kontrol- og overvågningsforanstaltninger ved den ydre grænse, herunder at der sker anvendelse af Schengeninformationssystemet (SIS). Det er således vurderingen, at Danmark er forpligtet til at udøve en effektiv grænsekontrol på Færøerne og i Grønland.

Danmark skal derfor sikre, at de ydre grænser som udgangspunkt kun passeres ved godkendte grænseovergangssteder, samt at alle tredjelandstatsborgere, der indrejser på Færøerne og i Grønland, opfylder de i Schengengrænsekodeksen fastsatte indrejsebetingelser. Det indebærer identitets- og dokumentkontrol, kontrol af formålet med indreisen og besiddelse af de nødvendige midler, kontrol af eventuel registrering i SIS med henblik på afvisning samt en vurdering af, om den pågældende vil udgøre en trussel mod Schengenlandenes offentlige orden, nationale sikkerhed eller internationale forbindelser.

Kontrollen udgør således grundlaget for, hvorvidt en udlænding skal afvises ved grænsen til Færøerne eller Grønland. Har udlændingen opholdstilladelse eller tilbagerejsetilladelse udstedt af et Schengenland, har udlændingen ret til uden ugrundet ophold at rejse gennem Færøerne eller Grønland, medmindre udlændingen har indrejseforbud til Færøerne eller Grønland.

De særlige geografiske og vejrmæssige forhold samt en begrænset infrastruktur gør Færøerne og Grønland til svært tilgængelige områder for udøvelsen af grænseoverskridende kriminalitet og irregulær migration uden for de godkendte grænseovergangssteder. De begrænsede muligheder for at tage til og fra Grønland eller Færøerne uden for de kommercielle transportruter, de store afstande til andre landområder og tilstedeværelsen af små lokalsamfund gør det meget vanskeligt for ikke-lokale at rejse ubemærket ind i Schengenområdet via Grønland eller Færøerne. På trods af at de fysiske forhold virker hindrende, konstateres der på Færøerne og i Grønland en stigning i grænseoverskridende kriminalitet, hvorfor risikoen for grænseoverskridende kriminalitet på Færøerne og Grønland i øjeblikket vurderes som

middel. Risikoen for irregulær migration i Grønland og Færøerne vurderes samlet set som lav.

Forsvaret overvåger søgrænsen ved Færøerne og Grønland med henblik på imødegåelse af krænkelser af dansk suverænitet. Forsvaret opbygger og vedligeholder derfor et maritimt situationsbillede over området tilpasset den aktuelle trusselvurdering. Billedet dannes bl.a. på baggrund af oplysninger fra Forsvarets skibe og fly, der patruljerer i området, samt på oplysninger modtaget fra satellitovervågning.

Forsvarets overvågning af rigsfællesskabets søterritorium og koordinerede indsats med politiet bidrager sammen med Forsvarets øvrige nationale maritime aktiviteter og øvelser, samt politiets almindelige patruljering til, at den fornødne overvågning af den ydre søgrænse ved Færøerne og Grønland opretholdes. For Grønlands vedkommende bidrager politiets skibe også til grænseovervågningen i forbindelse med deres sejlads. Endvidere er Sirius-patruljen tillagt politimyndighed i forbindelse med deres patruljering i Nordøstgrønland.

Konstaterer Forsvaret i forbindelse med overvågningen forhold, der kræver politimæssig indgriben, rettes der straks henvendelse til politiet i overensstemmelse med retningslinjerne for samarbejdet mellem Rigspolitiet og Forsvarskommandoen. Er der nærliggende fare for, at indgrebets øjemed ellers vil forspildes, kan Forsvarets enheder uden at afvente politiets instrukser foretage de nødvendige handlinger. Forsvaret skal herefter hurtigst muligt kontakte politiet.

Luftrummet over Færøerne op til 7.500 fod betjenes af flyveinformationstjenesten i Vága Floghavn. Overvågning og styring af den kendte civile luftfart i luftrummet over 7.500 fod varetages af den islandske luftnavigationstjeneste, Isavia. Årsagen hertil er, at luftrummet over Færøerne er kontrolleret fra Island jf. internationale aftaler i FN-regi.

Luftrummet over Grønland op til 19.500 fod betjenes af Naviairs flyveinformationscenter i Nuuk. Overvågning og styring af den kendte civile luftfart i luftrummet over 19.500 fod varetages af den islandske luftnavigationstjeneste, Isavia, i den nordlige del af luftrummet fra 63 grader nord og af den canadiske luftnavigationstjeneste i den sydlige del af luftrummet. Opgaven er delegeret til henholdsvis Island og Canada med statsaftaler fra 1975 og 1963.

Færøerne

Ind- og udrejsekontrol

Færøerne har én lufthavn og 11 havne, der er godkendt som grænseovergangssteder. Grænseovergangsstederne er spredt ud over det meste af landet. Færøernes Politi er som hovedregel fast til stede i lufthavnen i Vágar på hverdage mellem kl.

07.00 og 17.00, og når der er kendte non-Schengenankomster uden for det nævnte tidsrum. Færøernes Politi er ikke fast til stede på de øvrige grænseovergangssteder, som betjenes af de lokale politistationer, der maksimalt ligger 50 km. fra grænseovergangsstedet.

Non-Schengenskipstrafikken til og fra Færøerne består hovedsageligt af fragtskibe, krydstogtskibe, fiskefartøjer og lystbåde, mens der er begrænsede faste non-Schengenrute-flyvninger til og fra Færøerne. Den øvrige non-Schengenflytrafik består hovedsageligt af charter- og privatflyvninger. Færøernes Politi er afhængig af at modtage informationer om alle former for non-Schengentrafik fra de respektive handlingsselskaber mv. med henblik på tilrettelæggelse af grænsekontrollen.

Eftersøgnings- og redningsoperationer

På Færøerne henhører ansvaret for eftersøgnings- og redningsoperationer under det færøske landsstyre.

Grønland

Ind- og udrejsekontrol

Grønland har 15 lufthavne og 18 havne, samt Station Nord, hvor fly kan lande i terræn, som er godkendt som grænseovergangssteder. Grænseovergangsstederne er spredt ud over det meste af landet. På fem af de godkendte grænseovergangssteder¹ er politiet ikke fast til stede, og det er forbundet med en vis rejsetid at nå frem til grænseovergangsstederne. I lufthavne og havne er det den lokale politistation, der betjener grænseovergangsstedet.

Non-Schengenskipstrafikken til og fra Grønland består hovedsageligt af fragtskibe, krydstogtskibe, fiskefartøjer og lystbåde. Fra 2024 er der begrænset fast non-Schengen rute-fly til og fra Grønland. Non-Schengenflytrafikken består derfor hovedsageligt af charter- og privatflyvninger, militærflyvninger (herunder til Thule Air Base), flyvninger i forbindelse med forskning, råstofudvinding og anlægsprojekter samt nød- og sikkerhedslandinger.

Tartupaluk (Hans Ø)

Den 14. juni 2022 blev overenskomsten mellem på den ene side Kongeriget Danmarks regering sammen med Grønland og på den anden side Canadas regering om maritim afgrænsning og landeafgrænsning i området mellem Grønland og Canada undertegnet. Med overenskomsten enedes parterne om en deling af Tartupaluk (Hans Ø), der er en ubeboet ø beliggende i Kennedy Kanalen i farvandet mellem Grønland og Canada, som både Canada og Danmark tidligere hævdede suveræniteten over.

---

¹ Nerlerit Inaat, Kulusuk, Narsarsuaq, Uummanaq (Qaarsut) og Station Nord.

Henset til øens beliggenhed og den meget begrænsede trafik på og omkring øen vil der ikke blive etableret et godkendt grænseovergangssted på øen.

Eftersøgnings- og redningsoperationer

I Grønland har det lokale politi ansvaret for kystnære eftersøgnings- og redningsoperationer inden for tre sømil fra land, mens Forsvaret har ansvaret for eftersøgnings- og redningsoperationer på åbent hav. Arktisk Kommando har i rammen af kommandoen et operationscenter og et Joint Rescue Coordination Centre (JRCC).

Strategisk prioritet

Danmark har følgende strategiske prioritet i relation til Færøerne og Grønland:

- revision af den for Færøerne og Grønland gældende lovgivning efter behov, således at den afspejler de gældende regler og krav på grænsekontrolområdet.

Bilag 1: Handleplan for gennemførelse af strategi for europæisk integreret grænseforvaltning i Danmark (2024-2027)

Strategisk prioritet	Ansvarlig myndighed	Foranstaltninger	Tidsramme	Milepæle	Finansiering	Frontex-handleplan
Grænsekontrol						
Strategisk prioritet	Ansvarlig myndighed	Foranstaltninger	Tidsramme	Milepæle	Finansiering	Frontex-handleplan
Ny IT-arkitektur på grænseområdet	UIM, JM/Rigspolitiet	Implementering af ETIAS, EES, IO, VIS, SIS, Eurodac mv.	2024-2027	Idriftsættelse af nye systemer.	Nationale midler og EU-midler	1.1
Ny screeningforordning	UIM&JM/Rigspolitiet	Implementering af ny forordning fra to år efter vedtagelse.	2024-2026	Fastlæggelse af myndighedsansvar.	Nationale midler	National prioritet
	UIM&JM/Rigspolitiet	Uafhængig overvågningsmekanisme for grundlæggende rettigheder ved screening.	2026	Identifikation af uafhængig mekanisme.	Nationale midler	National prioritet
Reduktion i antallet af godkendte grænseovergangssteder	UIM	Danmark igangsætter et arbejde for at undersøge, hvorvidt det er muligt at reducere antallet af grænseovergangssteder. I den forbindelse vil mængden og typen af trafik mv. på de enkelte grænseovergangssteder kortlægges med henblik	Forventet færdig i 2024/2025 med gennemførelse og realisering i 2026/2027.	Ny liste over godkendte grænseovergangssteder	Nationale midler	16.4

		på at vurdere behovet for reviderede administrative og operative procedurer, ny lovgivning samt praktiske og logistiske tilpasninger.				
Håndteringen af afviste tredjelandstatsborgere	Rigspolitiet	<p>Danmark tilpasser den nuværende procedure for at sikre, at afviste personer effektivt forhindres i at rejse ulovligt ind i Danmark ved at indføre yderligere sikkerhedsforanstaltninger med henblik på yderligere at minimere risikoen for forsvinden.</p> <p>I den forbindelse vil Danmark arbejde mod at præcisere og definere kriterierne for etablering af afvisningsfaciliteter ved ydre grænseovergangssteder samt vurdere muligheden for at overføre afviste tredjelandstatsborgere til faciliteter, der</p>	2024/2025	<p>Kriterierne for etablering af afviserfaciliteter er præciseret og defineret.</p> <p>Muligheden for at overføre afviste tredjelandsborgere til faciliteter, der forvaltes af udlændingemyndighederne eller Kriminalforsorgen er vurderet.</p>	Nationale midler	National prioritet

		forvaltes af udlændinge-myndighederne.				
Udvikling af beredskabsplaner og nationale kapabilitetsudviklingsplaner	Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab (MSSB)	MSSB reviderer i samarbejde med relevante myndigheder, herunder Udlændingestyrelsen, BN537 NOST delplan for midlertidig indkvartering af et større antal flygtninge/migranter ved de danske grænser med henblik på, at planen er i overensstemmelse med krav fastsat af Frontex	2024	Beredskabsplanerne er revideret.	Nationale midler	1.4 & 16.3
	UIM, Rigspolitiet, Forsvarsministeriet	Danmark udarbejder en national kapabilitetsudviklingsplan baseret på bidrag fra relevante grænseforvaltningsmyndigheder.	2025	Etablering af struktur for myndighedsinddragelse.	Nationale midler	16.4
Udvikling af et dækkende og integreret nationalt situationsbillede af de ydre grænser	Rigspolitiet, Forsvarskommandoen og Toldstyrelsen	I samarbejde med relevante grænseforvaltningsmyndigheder sikres et integreret, dækkende og opdateret nationalt situationsbillede. Situationsbilledet gøres	2024-2027	Situationsbilledet gøres tilgængeligt i Eurosur IT-plattformen.	Nationale midler	8.1

		tilgængeligt i Eurosur IT-plattformen.				
Risikoanalyse						
Strategisk prioritet	Ansvarlig myndighed	Foranstaltninger	Tidsramme	Milepæle	Finansiering	Frontex-handleplan
Videreudvikling af den nationale risikoanalysestruktur, så den stemmer overens med de fælles europæiske standarder for integreret risikoanalyse (Common Integrated Risk Analysis Model)	Rigspolitiet i samarbejde med Forsvarskommandoen og Toldstyrelsen	Udarbejdelse af relevante analyseprodukter på taktisk, operativt og strategisk niveau, herunder fælles analyser på udvalgte fokusområder på grænseforvaltningsområdet.	2024-2027	Rigspolitiet og hhv. Toldstyrelsen og Forsvarskommandoen har i regi af arbejdet med opdatering af de bilaterale aftaler fastlagt overordnede rammer for udarbejdelse af fælles analyser på udvalgte fokusområder.	Nationale midler	3.3
Informationsudveksling og samarbejde mellem medlemsstaterne og Frontex						
Strategisk prioritet	Ansvarlig myndighed	Foranstaltninger	Tidsramme	Milepæle	Finansiering	Frontex-handleplan
Sikring af forudsætningerne for indsættelse af Frontex' stående korps på dansk territorium	UIM & Rigspolitiet	Afklaring af mulige udfordringer, herunder mht. adgang til SIS for udstationeret personale fra Frontex' stående korps i Danmark.	2026	Færdiggørelse af analyse hos UIM.	Nationale midler	4.5
Samarbejde mellem nationale myndigheder						

Strategisk prioritet	Ansvarlig myndighed	Foranstaltninger	Tidsramme	Milepæle	Finansiering	Frontex-handleplan
Forstærket samarbejde mellem Rigspolitiet, Forsvarskommandoen og Toldstyrelsen med det formål at styrke det operationelle samarbejde samt sikre relevant analyse og informationsudveksling	Rigspolitiet og Forsvarskommandoen	Rigspolitiet og Forsvarskommandoen udarbejder en samarbejdsaftale, der oplister betingelser for og omfanget af myndighedernes samarbejde på grænseforvaltningsområdet og i regi af EIBM-strategien	2025	Samarbejdsaftalen mellem Rigspolitiet og Forsvarskommandoen er godkendt.	Nationale midler	3.3 & 5.1
	Rigspolitiet og Toldstyrelsen	Rigspolitiet og Toldstyrelsen reviderer relevante samarbejdsaftaler på nationalt og regionalt/lokalt niveau og styrker dermed samarbejdet på grænseforvaltningsområdet.	2024	Samarbejdsaftalen mellem Rigspolitiet og Toldstyrelsen er revideret og godkendt.	Nationale midler	3.3, 5.1 & 5.3
Samarbejde med tredjelande						
Strategisk prioritet	Ansvarlig myndighed	Foranstaltninger	Tidsramme	Milepæle	Finansiering	Frontex-handleplan
Fremme af udsendelsessamarbejdet med relevante tredjelande.	Udlændinge- og Integrationsministeriet Udenrigsministeriet	Hjemrejsestyrelsen fremmer et godt samarbejde med de lokale ambassader i Danmark.	2024-2029	At Hjemrejsestyrelsen kan tilbagevende uden lovligt ophold i Danmark til deres hjemlande, eller hvor	Nationale midler	7.2, 9.6

	Hjemrejsestyrelsen	Udlændinge- og Integrationsministeriet har derudover tre regionale udsendelsesattachéer i udvalgte områder, der bl.a. fremmer samarbejdet med tredjelændenes myndigheder.		de i øvrigt måtte have lovligt ophold.		
Kapacitetsudvikling i tredjelande	UIM/UM	Tidlig dialog og koordination med Europa-Kommissionen, Frontex og relevante EU-medlemslande i forbindelse med iværksættelse af nye indsatser i tredjelande med fokus på kapacitetsudvikling inden for integreret og retighedsbaseret grænseforvaltning.	2024-2029	Formulering og godkendelse af nye regionale indsatser i tæt dialog og koordination med relevante aktører.	Nationale midler	7.5
	UIM/UM	Tæt lokal koordination med Europa-Kommissionen, Frontex og øvrige relevante institutioner og EU-medlemslande i forbindelse med implementeringen af danske projekter med fokus på kapacitetsopbygning inden for integreret og	2024-2029	Etablering af lokal koordinationsmekanismer under implementeringen af danske indsatser.	Nationale midler	7.5

		rettighedsbaseret grænseforvaltning.				
Tilbagevendelse af tredjelandsstatsborgere						
Strategisk prioritet	Ansvarlig myndighed	Foranstaltninger	Tidsramme	Milepæle	Finansiering	Frontex-handleplan
Reduktion af antallet af udlændinge i udsendelsesposition og fremme frivillige tilbagevendelser.	UIM Hjemrejsestyrelsen	Gennemføre et antal projekter om året med særligt fokus på udvalgte områder med henblik på at fremme udsendelser af udlændinge uden lovligt ophold.	2024-2029	Der sker fremgang i udsendelsesagerne omfattet af projekterne. Antallet af udlændinge i udsendelsesposition reduceres.	Nationale midler	9.4
Fremme frivillig tilbagevendelse	Hjemrejsestyrelsen	Fortsætte med at implementere og udvikle metoder for at fremme frivillig tilbagevendelse. HJEMST vil fortsat anvende EURP og ERSO til reintegration.	2024-2029	Antallet af frivillig tilbagevendende fortsætter med at være større end antallet af tvangsmæssige udsendelser.	Nationale midler	9.3, 9.5
Indberetning af indrejseforbud og tilbagevendelsesafgørelser i SIS	Udlændingemyndighederne	Udlændingemyndighederne vil sikre overholdelse af fristerne for indberetning af tilbagevendelsesafgørelser i SIS.	2024-2029	At indberetninger i SIS sker i overensstemmelse med gældende lovgivning og praksis.	Nationale midler	9.2

Brug af den nyeste teknologi, herunder store informationssystemer						
Strategisk prioritet	Ansvarlig myndighed	Foranstaltninger	Tidsramme	Milepæle	Finansiering	Frontex-handleplan
Anvendelse af den nyeste teknologi på grænseområdet, herunder store informationssystemer, i forhold til særligt interoperabilitet og ETIAS.	UIM, JM/Rigspolitiet	Implementering og anvendelse af interoperabilitet.	2026-2027	Idriftsættelse.	Nationale midler og BMVI	10.1
	UIM	Etablering og drift af national ETIAS-enhed.	2024-2027	Idriftsættelse.	Nationale midler og evt. BVMI	10.3
Uddannelse og oplæring						
Uddannelse af medarbejdere, der udfører ind- og udrejsekontrol, grænseovervågning og tilbagesendesopgaver	Rigspolitiet	<p>Politiet sikrer, at dokumentuddannelsen på de nationale 1. og 2. linje grænsekontrollkurser lever op til relevante EU-krav.</p> <p>Udarbejdelse af en strategisk uddannelsesplan.</p>	2024 med implementering fra 2025	Anvendelse af Frontex's Interoperability Assessment Programme (afhængig af at Frontex stiller programmet til rådighed) og godkendelse af den strategiske uddannelsesplan.	Nationale midler og evt. BMVI	14.1
	UIM	Styrke kompetenceudvikling med fokus på bl.a. samtaleteknik, kulturforståelse, tolke, ledsagerrollen og samarbejdet med modtagerlande.	2024-2027	Uddannelsesaktiviteter og -produkter målrettet god sagsbehandling.	Nationale midler	14.1

		<p>Øge antallet af medarbejdere, som har gennemført Frontex' eskortelederkurser.</p> <p>Udvikle nye undervisningstilbud om centrale vejledninger samt gældende regler og retningslinjer.</p> <p>Styrke brugen af informationssystemer på udsendelsesområdet.</p>		<p>ling og opgaveløsning er sat i værk og produceret.</p> <p>Medarbejdere er tilmeldt Frontex' eskortelederkurser.</p> <p>Oplæringsmateriale udarbejdet, informationskampagner gennemført og medarbejdere er løbende uddannet ift. brug af relevante informationssystemer.</p>		
	Forsvarskommandoen	<p>Maritim grænseovervågning:</p> <p>1.1 Afdækning af uddannelsesbehov</p> <p>1.2. Gennemførelse af uddannelse af Forsvarets personel</p>	2024-2029	Uddannelse af Forsvarets personel iværksat.	Nationale midler	14.1
Grønland/Færøerne						

Strategisk prioritet	Ansvarlig myndighed	Foranstaltninger	Tidsramme	Milepæle	Finansiering	Frontex-handleplan
Revision af den for Færøerne og Grønland gældende lovgivning efter behov, således at den afspejler de gældende regler og krav på grænsekontrolområdet	UIM	1.1. Udarbejdelse af ny udlændingelov for Færøerne og revision af den færøske udlændingebekendtgørelse.	2026-2027	Godkendelse og vedtagelse af reglerne.	Nationale midler	Ikke relevant
		1.2. Revision af den grønlandske lovgivning, herunder udarbejdelse af grønlandsk udlændingebekendtgørelse.	2026-2027	Godkendelse og vedtagelse af reglerne.		

Bilag 2: sammenhæng mellem Danmarks strategiske prioriteter og målsætninger på EU-niveau

	Lovlig grænsepassage	Tilbagesendelse	Undgå ulovlig grænsepassage	Grænseoverskridende kriminalitet	Samarbejde med tredjelande	International beskyttelse	Fremtidssikring/innovation	God forvaltning.
Ny IT-arkitektur	X		X	X			X	
Screening			X			X		X
Reduktion i grænseovergangssteder	X		X	X			X	
Afviste tredjelandsborgere			X	X			X	
Beredskabs- og kapacitetsudviklingsplaner	X	X	X	X			X	X
IO og ETIAS-enhed	X		X	X			X	
Uddannelse	X	X	X	X	X	X	X	X
Revision af grønlandsk og færøsk lovgivning								
Risikoanalyse	X		X	X				
Frontex' stående korps i Danmark	X	X	X	X			X	
Myndighedssamarbejde	X		X	X			X	X
Nationalt situationsbillede	X		X	X			X	
Kapacitetsopbygningsprojekter i tredjelande			X		X			X
Reduktion af udlændinge i udsendelsesposition		X						X
Samarbejde med tredjelande om tilbagesendelse		X			X			